

BÜYÜKŞEHİR

Ailesi

Sayı: 34 / Aralık 2012
İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Yayınında & Üretiminde

Onlar iyilik için çalışıyorlar!

Röportaj: Tedbir Al, Güvende Ol!
Sizin İçin Her Daim Hazırız...

Dünyadan: Turkuaz Kubbeler
Ülkesi, Özbekistan

Hatıra: Neşet Ertaş'ın
Anımsattıkları

Sinema: Uzun Hikaye

Yine ve yeniden merhaba!

B

u sayımızla birlikte size otuz dördüncü kez selam vermiş olacağız. Mutluyuz. Çünkü sesimiz size ulaşmaya başladı. Selamımız karşılık gördü. Yola revan olduk. Sizin de desteğinizle yürüyüşümüz hızlanarak devam ediyor. Ama önümüzde aşmamız gereken küçük de olsa tepeler de yok değil! Buraları da sizin ilgi ve katılımınızla aşabileceğimizi ümit ediyoruz.

Gelelim yeni sayımıza...

Bu sayımızın röportajlarını İtfaiye Daire Başkanı Ali Karahan ve Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Hilmi Zafer Şahin ile gerçekleştirdik.

Eğitim Müdürlüğünden Abdulgafur Levent "Birlik ve Beraberliğin" önemini anlatan bir yazısıyla aramıza katıldı. Memleketimizin yakın tarihinin bu en önemli meselesine yazarımız Abdulgafur Levent değişik bir açıdan yaklaşıyor. Çözüm yollarını da gösteriyor. Bu yazımıza, lütfen dikkat buyurunuz!

STK çalışmalarında, özellikle Afrika'ya yapılan yardımlarda aktif görevler alan Dr. Hawa Sula ise dünyanın ilginç bir köşesinden sesler, kokular getirdi bültenimize. Hawa Hanımın bu yazısını da beğeniyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

Mukadder Gemici ise yazısında, uzaklardan buraya gelmiş bir misafirden, Arkeoloji Müzesinde bir süreliğine konduğumuz olmuş, Altın Elbiseli Adam'dan bahsediyor. TYB ve ESKADER tarafından 2011 senesinin en iyi hikâye yazarı seçilen Mukadder Hanım bu yazısında farklı bir üslup kullandı.

Bir Günün Hikâyesi bölümümüzde Kadın Koordinasyon Merkezini konu edindik. Bir çalışma günlerine tank olduğumuz KKM çalışanlarının hikâyesini seveceğinizi umarız.

Ayhan Arslan, sporcu kimliğiyle de tanıdığımız bir arkadaşımız. Ayhan Bey bültenimize futbolcusu olduğu İstanbul Yeditepe Engelliler Spor Kulübü yazısı ile katıldı.

Rukiye Kul ise Kutsal Topraklara yaptığı yolculuğun anılarını, izlerini bizlerle paylaştı. Sinema bölümümüzde Öznur Şan, Mustafa Kutlu'nun meşhur eserinden filme çekilen Uzun Hikâye'yi, Osman Şener Neşet Ertaş', Z. Betül Balçık ise Safiye Erol'u yazdı.

Daha güzel, daha renkli sayılarda buluşmak dileğiyle...

Röportaj

Tedbir al, güvende ol!
Sizin için her daim hazırız!

2

Röportaj

Şehir'de tiyatro sezonu açıldı!

6

Düşünce

Birlik ve beraberliğimiz,
dirliğimizin teminatıdır

9

Dünyadan renkler

Turkuaz kubbeler ülkesi
Özbekistan

11

Sergi

Altın elbiseli adam

13

Hatıra

Neşet Ertaş'ın anımsattıkları

15

Bir günün hikayesi

Onlar iyilik için çalışıyorlar!

16

Kutsal yolculuk

Bir ruh yolculuğu

20

Güzel şeyler

Şiir şehirle buluştu

22

Bizden haberler

Otogar'da Kurban
"Her zaman hep birlikte"

24

Bizden haberler

Gelirler Müdürlüğü
"Mükemmellikte" dört yıldızlı

25

Şehir yazıları

Hoşgeldin sonbahar

26

Başarıya giden yolda engel tanımayanlar

İstanbul Yeditepe Engelliler
Spor Klübü ile tanışalım

28

Sinema

Uzun hikaye

29

Edebiyat

Safiye Erol, "Aşk" ve "İstanbul"

30

Tedbir al, güvende ol! Sizin için her daim hazırız!

Geçtiğimiz ay itfaiye haftasını kutladık. İstanbul'un hatta Türkiye'nin en köklü kurumlarından biri olan İstanbul İtfaiyesi bu yıl 298. yaşını doldurdu. Bu vesileyle İtfaiye Daire Başkanlığımıza konuk olduk.

Teşkilatın yapısını ve geldiği noktayı Daire Başkanı Ali Karahan'a sorduk. Bilinçli bir toplum olmak için en önemli kriterin çocuklukta verilen eğitimler olduğunu söyleyen Karahan, yangın eğitiminin Milli Eğitim müfredatının içine girmesi gerektiğinin altını çiziyor. 298. yılında İtfaiyemizi daha yakından tanımak için Ali Karahan'a kulak vermeye ne dersiniz?

İtfaiyeye girişiniz nasıl oldu? Çocukken itfaiyeci olmak gibi bir hayaliniz var mıydı, yoksa tesadüf mü oldu?

İnsan dünyaya nasıl geliyorsa, itfaiyeye girişimizde öyle oldu işte. Takdir-i İlahi bir yönüyle. Bir meslek hayalinden ziyade daha geniş ölçekte hizmet etme aşkı diyebiliriz. Özel sektörde çalışırken böyle güzide teşkilata katılmak nasip oldu bize. İtfaiye erliğinden başladım, Daire Başkanlığına kadar her kademedede çalıştım. Bugün de teşkilat mensubu tüm arkadaşlarımızla beraber "İstanbul'a hizmet emanettir" şiarı ile görev yapmaya devam ediyoruz.

Nasıl bir meslek itfaiyecilik?

Zorda olana, darda kalana yetişiyorsunuz. Hızır gibi derler ya. En zor, en çaresiz anda uzanan bir el olmak için nefes nefese kalıyorsunuz. Can kurtarmak için, canını ortaya koymak. Şehit olmakta var işin doğasında. Bizim meslekte

ter akıtırken hissedilen maneviyat çok yüksek. Kutsal bir meslek... Hiç tanımadığımız bir insan, yaptığınız işten dolayı "Allah razı olsun" bu işi görenden diyorsa, ne mutlu bize. Dünyanın her itfaiyesinde benzer hisleri yakalayabilirsiniz. İtfaiyeciler birbirinin dilini bilmese de iletişimde pek sıkıntı çekmezler. Hisleri ortaktır çünkü. İtfaiyecilik dünyanın ortak bir dili gibi, zor bir meslek. Yüksek kondisyon, sabır ve bilgi gerekiyor. Fiziksel ve zihinsel olarak zinde olmalısınız. Çoğu zaman hızlı karar verip uygulamanız gereken bir iş. Mücadele ettiğiniz yangın ve alevler rastgele büyüyüp gelişmiyor. Bir karakteristiği var. Bir formülü, dinamiği var. Yangınla mücadelede düşmanınızı iyi tanımanız gerekiyor. Kontrol altına almak söndürmek için savaş veriyorsunuz. O bir yol bularak kaçmaya, yakmaya çalışıyor, siz ise yakalamaya, tutmaya, boğmaya çalışıyorsunuz. Bu mücadelede zaman en kritik parametre, hızlı olmalısınız. Bilgiyi ve gücü hızlı bir şekilde kullanmanız için teknolojiye hakim olmalısınız. Yangın söndürmenin ötesinde geri planda da ciddi bir emek ve çalışma var. Olay yerinde kriz yönetimini becerebilmelisiniz. Canı yanan vatandaşın hislerini iyi bilmeli, olay yeri psikolojisini yönetebilmelisiniz. İtfaiye olarak sadece yangın da söndürmüyoruz. Sıkışmalı trafik kazalarında kurtarma yapıyoruz. Sel ve su baskınlarında su tahliyesi, afetlerde arama-kurtarma, tehlikeye düşmüş kedi,

köpek, kuşları kurtarıyoruz. Olaylara müdahale dışında da önlem ve eğitim çalışmaları yapıyoruz. Yangın çıkmaması için çıkarsa büyümemesi için zarar azaltma çalışmaları yürütüyoruz. Farklı birimlerde farklı görevler yapsak da teşkilatta görev yapan her arkadaşımız bir bütünün parçası olarak önce itfaiyecidir. Bizler önce itfaiyeciyiz. Sonra mühendis, mimar, teknikeriz, işimizin uzmanlarıyız. Özetle çok yönlü, zor ve Kutsal bir mesleği icra ediyoruz.

Geçmişle kıyasladığınızda İstanbul İtfaiyesi şimdi nasıl bir durumda?

İstanbul İtfaiyesi köklü bir kurum. Üç asra yaklaşan birikimi ve hafızası ile tecrübeli bir teşkilat. Şöyle bir tarihi kayıtlara baktığınızda İstanbul'un tarihinde çok büyük yangınlar görürsünüz. Eski İstanbul olarak adlandırdığımız bölgede ahşap yapılaşmanın da etkisi ile tabiri caizse İstanbul'u bir baştan öbür başa kasıp kavuran yangınlar var şehrin hafızasında. Sel ve depremden geri kalmamış yangınlar. Galata, Hocaapaşa, Balatkapı, Cibali, Ayasofya, Beyoğlu yangınları ve nicesinde binlerce ev yanıp kül olmuş. Akabinde şehir yeniden inşa edilmiş. Şehir yangınlarla, afetlerle boğuşurken bir taraftan İtfaiye teşkilatı oluşturma çabası içine girilmiş. İlk olarak mahalle tulumbacıları ile başlamış çalışmalar. Tüfekhane yangını sonrası Gerçek Davut'un yaptığı tulumbanın Tüfekhane ve Tophane yangınlarında başarısı görüldükten sonra Tulumbacılar Teşkilatı kurulmuş ve sonraları yarı askeri, askeri itfaiye ekipleri derken 1923 yılında bu vazife belediyelere devredilmiş.

74 yıl Müdürlük olarak veren teşkilatımız sonra 1997 yılında Daire Başkanlığına dönüştürüldü. Günümüze kadar da bu şekilde devam ediyor. Bu süre zarfında yeniden yapılanma çalışmaları olmuş, yeni istasyonlar açılmış ve günün şartlarında alınan araç ve ekipmanlarla ihtiyaçlar karşılanmaya çalışılmış.

1994 yılı sonrası Sayın Başbakanımızın Belediye Başkanlığı döneminde ve özellikle 2004 yılı sonrası yapılan yatırımlar ile teşkilatımız her yönüyle bir atılım içine girdi. 2004 yılında 38 olan istasyon sayımız 93'e, personel sayımız 1850'lerden 5000'lere ulaştı.

Araç sayımız 272'den 578'e çıktı. Bu göstergeler teşkilatımıza verilen önemin neticesidir. Bir şehrin yangınlarına karşı daha güvende olabilmesi itfaiye teşkilatının kapasitesi ve zinde bir teşkilat olması ile doğru orantılıdır. Öncelikle yangınlara ilk müdahalede varış süresinin düşürülmesi için optimum sayıda istasyonunuz ve hareket kabiliyeti yüksek araçlarınız olması gerekir. Ve tabii ki teknolojik araç ve ekipmanlarınızı etkin kullanabilecek nitelikte refleksleri iyi personel. Bunu başarabilmek için bir taraftan istasyonlarımızı planlayıp kurarken diğer taraftan en teknolojik araç ve ekipmanlarla donattık. Personelimizin eğitim seviyesini yükselttik. Teknik bölümlerden mezun çalışanlarımızın sayısı teşkilatta arttı. Kondisyonumuzu artırmak için beden eğitimi mezunu çalışanlarımız nezaretinde her sabah spor programları düzenliyoruz. İstanbul il sınırları bizim sorumluluk alanımızda. Geniş bir alana yayılan, nüfus hareketliliği yüksek, dinamik ve vizyonu olan bir şehir İstanbul. Biz de İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Hiç tanımadığınız bir insan, yaptığınız işten dolayı "Allah razı olsun" bu işi görenden diyorsa, ne mutlu bize. Dünyanın her itfaiyesinde benzer hisleri yakalayabilirsiniz. İtfaiyeciler birbirinin dilini bilmese de iletişimde pek sıkıntı çekmezler.

İtfaiye Daire Başkanlığı olarak sadece müdahale gücümüzü artırmakla kalmıyoruz, müdahalenin yanı sıra önlem ve eğitim çalışmaları da yürütüyoruz. Ülke çapındaki diğer itfaiyelere yerinde eğitimler veriyoruz. Toplumun her kesimine yönelik bilinçlendirme çalışmaları yürütüyoruz. Erken yaşlarda edinilen bilgilerin daha kalıcı olduğu aşikar. Bu bağlamda özellikle çocuklara yönelik eğitimler düzenliyor her yıl okullarda tatbikatlar yapıyoruz. Bir taraftan gönüllülük çalışmalarımız devam ediyor. Profesyonel itfaiye teşkilatının kurulmasının etkin olmadığı kırsal bölgelerde Gönüllü İtfaiye istasyonları kuruyoruz. Gönüllü itfaiye teşkilatlarının eğitimlerini veriyoruz ve her gün daha da yaygınlaştırıyoruz. Yaptığımız gönüllülük çalışmaları vatandaşlarımızın teşkilatımızı daha yakından tanınmasına imkan veriyor. Ayrıca şehri, o şehrin sakinleriyle birlikte yönetme politikalarına katkı sağlıyor. İl dışında ve yurtdışında birçok kez arama-kurtarma çalışmalarına destek verdik.

İstanbul İtfaiyesi hem ülke çapında hem dünya çapında aranan, takip edilen ve örnek alınan bir teşkilat oldu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi İtfaiyesi İstanbulluların duyduğu güvene layık olup gurur duyacakları bir teşkilat olmaya 298. yılında olduğu gibi 299, 300 ve nice yıllarda devam edecektir İnşallah.

Okullarda verilen yangın eğitimini yeterli buluyor musunuz?

İstanbul İtfaiyesi Türkiye'nin İtfaiye okuludur, diyebiliriz. Teşkilatımızın yapmış olduğu çalışmalar ülke genelinde takip ediliyor, merak ediliyor. Yangın eğitiminin Milli Eğitim müfredatının içine girmesi lazım. Şimdi çocuklara pat diye eğitim verirseniz hiçbir şey anlamazlar. Biz, imkanlarımız nispetinde bu işi yapıyoruz. Daha sistematik olması daha yaygınlaştırılması için ülke çapında her okulda olması gerekiyor bu eğitimin. Yangın çıkarsa ne yapması gerektiğini birkaç adımda basit bir şekilde öğretmeliyiz çocuklarımıza. Yani bir oyun gibi çocukların gönlüne girmemiz lazım. Biz onu başarmak durumundayız. Biz anaokullarına gidiyoruz. Özellikle çocuklarda itfaiyeye, itfaiyeciliğe bir sempati, bir merak olduğunu gözlemleyebiliyorsunuz.

Bence çocukların eğitimi kadar önemli olan diğer bir konu ev yangınları özellikle mutfak yangınları. Ev hanımlarının da yangın eğitimi önemli bir konu. Çünkü konut yangınlarının yüzde 70'inde yüzde 80'i de mutfakta başlıyor. Gidin 100 kadına sorun yanan bir tavaya nasıl müdahale edersiniz diye, % 90'ı su dökceğini söyler.

Oysa bu işlem yangını büyütür. Islak bir bezi üzerine örteceksiniz. Yangın olayı olduktan sonra buna bir şekilde müdahale edilir ama önemli olan yangının çıkmamasını sağlamaktır. Bunun için de eğitim şarttır. Önceden alınan eğitim birçok olaya müdahaleyi engelleyecek hale gelir. En erken müdahale eğitimidir. Afetlerde olduğu gibi burada da planlamaları üç aşamada yapmak gerekiyor. Ülkemizde son zamanlara kadar genelde planlamanın üçüncü aşamada birisi eksik kalmış: Olay veya afet öncesi. Aslında önemli olan afet öncesidir. Toplumdaki risk algısı ile alakalı bir konu. Bana bir şey olmaz, dememek lazım. Önemli olan yangını, kazayı bir kez bile olsa yaşamamak. Bunun için tedbir alınmalı. Sadece yangın ya da kazalara karşı değil risk algısı hayatın her alanında olmalı. İş yerinde çalışırken, eğitimde, evde, sağlıkta vs gibi. Bu durumda zarar görme ihtimalim nedir. Zarar görürsem ne olur diye düşünüp önceden çok basit bir tedbir, küçük bir hesap ile birçok zararın önüne geçebiliriz. Bununda çözümü bilinçlenme ve eğitim yatıyor. Konsolosluklar geliyor, kendileri talep ediyorlar, biz de eğitim veriyoruz. Bu tür toplumsal reflekslerin, bilinçlerin oluşması zaman isteyen bir durum. Bugünün çocukları büyüdüğünde 10 sene 15 sene sonra İstanbul'un halkı daha bilinçli olacak. Çünkü anaokulunda itfaiyeciliği görüyor. Bugün bizim eğitim verdiğimiz çocuklar evde annelerine babalarına tüp alırken nelere dikkat etmeleri gerektiğini anlatıyorlar. Anne baba bizim mutfakta dedektör nerede gibi sorular soruyorlar. Gaz kaçarsa bunun kime ihbar vereceklerini anlatıyorlar.

İtfaiye ile ilgili medya da çıkan haberler sizce ne kadar gerçeği yansıtıyor?

Batılı ülkeler yaptıkları iyi işlerle kendilerini dünyaya pazarlıyorlar. Kötüleri kendi içlerinde kalıyor. Bizde ise tam tersi oluyor. Bizde bir kişi ölüyor, basın anında onu gündeme taşıyor. 11 Eylül'de biz ne kadar görüntü görebildik? Hiçbir şey göremedik. Bizde 4 kişi trafik kazasında ölse anında dünya basınında. Ülkemizi, kendi kendimizi küçültüyoruz. Bunu bilinçli mi yapıyoruz, bilmiyorum ama medyanın daha dikkatli davranması gerektiğini düşünüyorum. Elbette kamuoyunu bilgilendirme görevi var ama bu görev ne olursa olsun diyerek yapılmamalı, toplumun dinamiklerini, geleceği psikolojisi de hesaba katılmalı. Daha kaliteli yaşam sunabilmemiz için herkese görev düşüyor. Son zamanlarda bizim medyamızda da benzer bir bilinç oluşmuş olmasına rağmen hale yeterli seviyede maalesef değiliz. Biz her gün yüzlerce olaya

müdahale ediyoruz. Yurtdışında birçok afette çok başarılı arama-kurtarma çalışmalar yaptık. 100 tanesinden 99'unda çok iyi olursunuz ama bir tanesinde hasbelkader sizden ya da sizin dışında kaynaklanan bir aksaklık olsa vay halinize. Elbette hata varsa eleştiri olacaktır. Ama bakıyorsunuz bilgi eksikliği hat safhada. Bu tür konular iyileştirme fırsatına dönüştürülmelidir tehlide değil. Bizde fırsata değil tehlide dönüşüyor genelde. Bu tür acil durum kurumlarına vatandaşlarımızın güveni çok önemli. Bu kurumların yedeği yok. Kurumların yöneticileri bugün varlar yarın yok. Ama kurumlar hep olacak. Bakın İstanbul İtfaiyesinin ömrü, dile kolay üç asra yaklaşıyor. Toplumun ortak malı olan bu kurumlar hakkındaki söylemlerde daha hassas olmak gerekir. Medyanın bu noktada hem bizleri hem de vatandaşlarımızı eğitim konusunda yönlendirme gibi bir rol üstlenmesi daha iyi olacağı kanaatindeyim.

Sizi en çok etkileyen anınızı anlatır mısınız?

Onlarca var ama en unutamadığım Tuzla Tersanesi'nde 1997 yılının Şubat ayında meydana gelen yangındır. Birlikte işe girdiğimiz yakın arkadaşarımdan Celil DAĞ ile birlikte İbrahim KORAY'ı şehit verdik. Birçok arkadaşımız da ağır şekilde yaralandılar.

Bu olay dönüm noktası mıydı?

Evet! O yangından sonra pek çok şey değişti. Kıyafetlerimizle başladık önce. Çabucak tutuşan kumaşlardan yapılan kıyafetler değiştirildi, araçlar, malzemeler değişti. İtfaiye istasyonlarının sayısı arttı. O Tarihte 31 İtfaiye istasyonu hizmet verirken şu anda 93 itfaiye istasyonuna ulaştık. Bu sayede yangınlara müdahale süresi kısalarak ortalama 6 dakika civarına indi.

Dünya standartlarında bir itfaiyeye sahip miyiz?

İtfaiye olarak dünyanın en iyilerindeniz. Newyork, Tokyo, Berlin, Londra, Paris gibi şehirlerin İtfaiye araçlarından daha özellikli araçlar bizde var. İstanbul Büyükşehir Belediyesi hem İstanbul'a hem de itfaiyeye çok büyük destek veriyor.

İtfaiyecilik neden bizde daha fazla gelişti?

Sorumlu olduğunuz alanın afet riskleri neye sahip olmanız gerektiğini belirliyor. İstanbul'un riskleri ve olası afette meydana gelebilecek kayıpların büyüklüğü göz önüne alındığında itfaiyenin neden gelişmesi gerektiği net olarak ortaya çıkıyor. Kendi şehrimizde meydana gelen olaylar, fiilen çalışma imkanı bulduğumuz dünyada

ve Türkiye'de meydana gelen olaylar sonucu oluşan bilgi birikimimiz sayesinde ihtiyaç duyduğumuz araç gereci ve bunların özelliklerini belirliyoruz. Şu anda dünyadaki itfaiye teşkilatlarında kullanılan araçların bazı özellikleri bizim belirlediğimiz özelliklerdir. Envanterimizde bulunan araçların dizaynını şehrimizin ihtiyaçlarını göz önüne alarak belirlemektediriz. Son olarak envanterimize katılan bazı araçlar standart itfaiye araçlarının sahip olmadığı ancak olası afetlerde ihtiyaç duyacağımız özelliklerle dizayn edilmiştir. Manevra kabiliyetini artıran yengeç yürüyüşü, 1,5m derinliğindeki sudan geçebilme ve yüksek eğimli yollarda gidebilme özellikleri bunlardan bazılarıdır.

Yangına ortalama müdahale etme süresi nedir?

Şu anda yangınlara ortalama varış süremiz 6 dakika civarında. Bu süreyi daha da aşağı çekmek üzere yatırımlarımız devam ediyor. İstanbul'un kırsal kesiminde de aynı süreyi yakalamak üzere, Gönüllü İtfaiye İstasyonu projesini başlattık. Şu anda gönüllü itfaiye istasyon sayımız 8 oldu. Yakın zamanda bu sayı daha da artacak.

İstasyonların kurulduğu yerler önemli mi?

Evet itfaiyecilik hizmeti ve şehir güvenliği açısından hayati öneme sahiptir çünkü ihbarı aldıktan sonra hızla ulaşmak hayati önem taşır. Bu yüzden istasyon yerlerini belirlerken bölgenin coğrafyası, nüfusu ve trafik durumu dikkate alınarak en uygun yerler seçilir.

Yangın esnasında insanlarda nasıl bir haleti ruhiye oluyor?

Yangını yaşayan için zaman çok yavaş ilerler. Bizim ortalama ulaşım süremiz olan 6 dakika saatler geçmiş gibi hissedilebilir. Ben bunu rahmetli babam için ambulans istediğim zaman anladım. Ambulans Kocasinan'dan Şirinevler'e 6-7 dakikada geldi. Bir saattir neredesiniz, diye sorduğumu hatırlıyorum. Sonra saatime baktım 6 dakika geçmemiş arayalı. Yangını yaşayan insanlar da böyle hissediyorlar. Yangın yerine ilk gittiğimizde bize nerede kaldınız diye bağırın insanlar yangın bittikten sonra hakkını helal et bağırıyorlar, ayran getiren, su getiren oluyor.

O bağırın mahalle seni daha sonra el üstünde tutuyor. Yangın anında insanlar varlıklarını sevdiğini kaybetme riski ile karşı karşıya olduklarından çok kırılın ve aşırı tepkili olabiliyorlar. İtfaiyeciler bu durumu normal karşılar ve heyecan halindeki insanları sakinleştirmeye çalışırlar.

Yangın sonrası ne tür yardımlar yapılıyor?

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin ilgili birimleri yangında evini ve eşyasını kaybedenlere imkanlar çerçevesinde aynı ve nakdi yardım yapmaktadır. Afete uğrayan vatandaşlarımızın hepsine ulaşılmasını sağlamak üzere konut yangınlarını Belediyemizin ilgili birimlerinde düzenli olarak iletmekteyiz.

Son olarak Büyükşehir Ailesi çalışanlarına neler söylemek istersiniz?

İstanbul Büyükşehir Belediyesinde çalışıyor olmak ve güzide İstanbul Halkına hizmet etmek bence bir ayrıcalık. Bir itfaiyeci olarak itfaiyede çalışmak ise daha büyük bir ayrıcalık. Büyükşehir Belediye Ailesinin tamamına bu ayrıcalığın farkında ve bilincinde mutlu ve başarılı çalışma hayatı diliyorum.

Şehir'de tiyatro sezonu açıldı!

Yeni sezonla birlikte, hem sezonun bir değerlendirmesini yapmak hem de Şehir Tiyatroları'ndaki yeni vazifesi nedeniyle kendisini tebrik etmek için Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Hilmi Zafer Şahin'in konuğu olduk.

Röportaj: Özlem DURMAZ, Gülşah KORKMAZ Fotoğraflar: Erdem KAŞIKÇI

Malum kış gelince kültür sanat sezonu başlamış oluyor. Belki de uzun yaz tatillerinden sonra kışa girerken avunabileceğimiz en güzel şey kültür sanat dolu bir şehirde yaşıyor olmaktır. İstanbul, onlarca çeşitli aktiviteye bir çırpıda ulaşabileceğimiz bir şehir. Ama tiyatrolar, özellikle de Şehir Tiyatroları, müdavimlerinin gözünde başka bir yer işgal ediyor.

Nisan sonu itibariyle Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmenliğine atandınız öncelikle hayırlı olsun diyelim ve sizi tanıyarak başlayalım.

1958 Antalya Elmalı'da doğdum. İlk ve orta öğretimimi Antalya'da tamamladım, ardından Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ni bitirdim. Aynı bölümde yüksek lisans çalışması yaptım. Değişik kurumlarda, dergilerde, ansiklopedilerde çalıştım. 1988 yılından beri de Şehir Tiyatroları'ndayım. Şehir Tiyatroları'nda Genel Sanat Yönetmeni Yardımcılığı, Yönetim Kurulu Üyeliği, Başdramatürlük gibi görevler yaptım. 13 Nisan'daki yönetmelik değişikliğine bağlı olarak ve Ayşenil Şamloğlu'nun emekliliğini istemesi üzerine 20 Nisan'da göreve başladım.

İBB Başkanımız Sayın Kadir Topbaş 8 Ekim itibariyle, İstanbul'un Kültür Sanat sezonunun açılışını yaptı. Ama Şehir Tiyatroları daha önce yapmıştı. Ekim başında oyunlar oynanmaya başladı. Sezona hazırlanırken oyunları nasıl belirliyorsunuz, kriterleriniz neler oluyor?

Bunlarla ilgili birkaç yolumuz var. İlki, yönetmenlerimizin seçimleri ve önerileri oluyor. Sundukları oyunların genel anlamda repertuarımıza uygun olmalarına dikkat ediyoruz. Oyuncular açısından, teknik açıdan, seyircilerle buluşması açısından bir sorun taşıyorsa -ki, bu sorun içerikle ilgili bir sorun değildir, daha çok elimizdeki malzememizle ilgili sorunları kastediyorum- repertuarımıza alıyoruz. Bunun öncesinde bizim hazırladığımız bir repertuar oluyor. Örneğin bu yıl repertuarımızı genç yazarların metinlerinden seçtik. Eserleri daha önce Şehir Tiyatroları izleyicisiyle buluşmamış yazarlar üzerinden gittik. Türk tiyatrosunda yeni yazılan oyunlar arasında, yetkin oyunların sayısının az olduğuna dair inancın aksine, aslında yelpazemizin ne kadar geniş olduğunu gördük. Yeni yazarların bu projeleri gerçekleştikten sonra sahneleme sürecinde kimi eksiklikler de ortaya çıkabilir. Bizim gibi kamu kuruluşlarının en önemli görevi yeni yazarları tiyatro severlerle buluşturmak,

onların yazma çabasına katkıda bulunmak ve yetişmelerine imkân sağlamaktır.

Eksikliklerimiz olacak dediniz. Bu eksiklikler iş yapmaya başlamadan anlaşılmaz bu anlamda bunu anlamak için bir adım atmış da oluyorsunuz.

Geçmişten bugüne Şehir Tiyatrosu'nun ve Devlet Tiyatrosu'nun yeni yazarları gündeme getirmek, tanıtmak, yazım ve tiyatro yaşamına kazandırmak gibi bir görevi var. Kâr etme amaçlı kuruluşlar olmadığımız için bizim görevimiz Türk Tiyatrosunu yüceltmek; yeni yazarların ortaya çıkmasını sağlamak; yeni oluşumları teşvik etmek ve büyük prodüksiyonların gerçekleşmesini sağlamaktır. Bu nedenle biz de bu geleneksel çabamızın yanında durmaya çalıştık. Geçtiğimiz ay daire başkanımızla bir röportaj yapmıştık. O da yazmayı teşvik etmek için bir yarışma düzenlemekten bahsetmişti.

Daire Başkanımız 8 Ekim'deki Kültür Sanat Sezonu açılışında bu konuyu dile getirdi. Böylesi bir yarışma şu açıdan önemli. Yeni oyun yazarlarıyla ya da tanınmış yazarların yeni yapıtlarıyla tanışacağız. Ayrıca, ödüllerin önemli bir teşvik oluşturduğunu düşünüyorum.

Çocuk Tiyatrosu ve Gençlik Tiyatrosu oluşumlarınızdan bahsedebilir misiniz? Orada oynanacak oyunları nasıl belirliyorsunuz?

Diğer oyunlarla aynı sistem söz konusu. Yine yönetmenlerin önerileri oluyor. Zaten çocuk biriminin başında Betül Kızıllok Bavli gibi deneyimli bir arkadaşımız var. O da bize öneriler getiriyor. Hangi oyunu hangi sahnede oynayabiliriz, elimizde ne kadar çocuk oyunu örneği var, üzerinden belirlemeler yapmaya çalışıyoruz. Repertuar oluştururken de birim sorumlumuzun önerileri merkezde duruyor. Yerli ya da yabancı yeni metinleri de takip ediyor, yapılan çalışmalarını

gözlüyoruz; bize uygun olanları seçiyoruz. Yabancı oyunların çevrilmesinden sonra talepte bulunuyoruz.

Şehir tiyatrosuna her yıl 200-250 oyun başvurusu oluyor. Bu, Türk tiyatrosu adına büyük bir bellek. Repertuar havuzundaki oyunların önemli bir kısmı, Edebi Kurul'dan geçmiş olan çocuk oyunu metinleri. Mesela oyun müzikalse, geçmişte müzikalle ilgili çalışma yapmış yönetmen arkadaşlarımıza; dans tiyatrosuna uygun bir metinse daha bu alanda yetkin bir yönetmen arkadaşımıza öneriyoruz.

Dünya klasiklerini, Türk klasiklerini seyirciyi buluşturma zorunluluğumuz var. İnsanların önemli bir yazarı merak edip eserlerini takip etmelerini de sağlıyoruz. Bu konuda eğitimcilere, kamu kurumlarına, tiyatro severlere ya da tiyatro aracılığıyla kendi etkinliklerini oluşturan kuruluşlara büyük görevler düşüyor.

Repertuar konusunda sürekli fikir çatışması olur. Bazılarının, repertuarda her sene yer almasını eleştirdiği oyunlar, bazıları için olmazsa olmazdır. Siz bu konuda neler söylemek istersiniz?

Bu konu gerçekten de bıçak sırtı bir yerde duruyor. Şu örneği düşünmekte yarar var. Şehir Tiyatrosu armasını en uzun yıllar taşımış, izlenme sayısı anlamında en görkemli yerde duran bir oyun Lüküs Hayat. 28 yılla rekorlar kitabına aday. 28 yıl aynı oyunu oynayan bir oyuncu olarak Zihni Göktaş'ın durumu ilgili kurullarca değerlendiriyor, sanırım olumlu da bir sonuç gelecek. Dünyada bir ilk deniyor. Daha önce saydığım etkenlere bağlı olarak da Lüküs Hayat bizim için önemli bir oyun.

Lüküs Hayat'la birlikte Zihni Göktaş da her sene kendini yenilediği için...

Kendinde doğaçlamayla biçimlenen dinamikle metinde olanı buluşturuyor. Sanırım seyircinin ilgisini çekmesinin sebebi de bu. Bu bir yanıyla da Şehir Tiyatrosu'nun geleneksel tiyatroya yaslanan tarafını da kanıtıyor. Lüküs Hayat, modern tiyatronun anlatım olanaklarıyla yazılmış bir oyun. Fakat Zihni ağabeyin oyunu güncel olanla buluşturması ve orta oyununun anlatım biçimini de sahneye taşıması seyircinin ilgisinin çıkış noktasını oluşturuyor.

Çehov'un Vişne Bahçesi yeni bir oyun. Oyunla ilgili değerlendirmeler nasıl? İlk ayın izlenme oranları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Yönetmenliğini Engin Alkan'ın yaptığı 'Vişne Bahçesi'ndeki doluluk oranı % 90'ı geçti. Gösterime başladığı gün hiç bilet kalmamıştı. Bizim için mutluluk verici. 'Vişne Bahçesi' daha önce Şehir Tiyatrolarında pek çok kez oynanan klasikler arasında. Ama Engin Alkan'ın rejisi çok farklı bir yorumla karşımıza çıkıyor. Seyirciyi Klasik Çehov anlatımı dışında sürprizlerle karşılıyor. Yine aynı gün Kadıköy Haldun Taner Sahnesinde Duşan Kovaçeviç'in 'Dar Ayakkabıyla Yaşamak' adlı oyunu sahnelenmeye başladı. Kovaçeviç'in 3. oyununu seyircimizle buluşturuyoruz. Onun yönetmeni de Nurullah Tuncer. 'Buluşma Yeri' ve 'İntiharın Genel Provası' da çok ilgi görmüştü. Yine bu ay içinde Samuel Beckett'in İstanbul Uluslararası Tiyatro Festivali'nde sergilenen 'Oyun' adlı eseri Şahika Tekand tarafından sahnelendi. Can Doğan'ın yönettiği 'Ali Baba ve Kırk Haramiler' de bu yıl seyircimizle buluşan çocuk oyunları arasında yer alıyor.

Tiyatro seyircisi hangi tür oyunları seviyor?

Bu bazen semtlere göre değişiyor. Yani bazen hiç ummadığımız oyunlar farklı sahnelerde çok büyük ilgi görüyor. Bunun bir kriteri yok. Önemli olan üretimin "niteliği". On yedi milyona yaklaşan bir kentten söz ediyoruz. Bu kentte üretilen her sanatsal örneğin bir alıcısı var. Eskiden kentin çekirdeğini oluşturan dört beş tane semt vardı. Bugün ise bizim genel jargonla "varoş" dediğimiz yerler; orta

sınıfın ya da orta sınıf üstü insanların oturduğu sitelerin kurulduğu, her türlü sosyal yaşamı içinde barındıran yaşam alanları haline geliyor. Bu durumda yeni varoş neresi, tartışmasının içinde buluyoruz kendimizi.

Dünya klasiklerini, Türk klasiklerini seyirciyi buluşturma zorunluluğumuz var. İnsanların önemli bir yazarı merak edip eserlerini takip etmelerini de sağlıyoruz. Bu konuda eğitimcilere, kamu kurumlarına, tiyatro severlere ya da tiyatro aracılığıyla kendi etkinliklerini oluşturan kuruluşlara büyük görevler düşüyor. Biz hep 'Lüküs Hayat' ve benzeri oyunlar oynasak seyirci sayımızla ilgili bir sorun yaşamayız ama bizim tek görevimiz o değil. Biz Türk ve dünya klasiklerinden yola çıkıp güncel sorunları tartışan, insanların belki de duymak istemedikleri sözcükleri sahneden iletmek zorunda olan sanat kurumlarıyız.

Önemli klasikleri oyunlaştırmaktan bahsettiniz. Saint Exupéry'nin Küçük Prensi'ni oyunlaştırmayı düşündünüz mü?

Küçük Prens'e ilgili bir çalışma geçmişte yapıldı. Elimizde de birkaç tane metin var. Fakat Küçük Prens'in telif haklarıyla ilgili çok ciddi sıkıntılar var, diye anımsıyorum. Mesela Küçük Prens'i oynayan oyuncuların mutlaka oyunculuk deneyimi olacak, Küçük Prens karakterini oynayan oyuncu yeşil gözlü, sarı saçlı olacak vb. yasal zorunluluk var. Bütün bunları bir arada yapabilmek çok kolay değil.

Sizin bu dönem en favori oyununuz hangisi?

Şehir Tiyatrosu profesyonel bir birikim üzerinden yürüyor. Seyircinin beğenisi farklı bir yerde durur bizim için. Şehir Tiyatrosu'nda olması gereken oyunlar listesini repertuarda bulursunuz. Her oyunun konuştuğumuz anlamda bir karşılığı var İstanbul'da. Birine ilginç, çekici gelen ötekine gelmeyebilir. Bazen anlatım biçimi farklı bulunabilir. Oyunun metni sevebilir fakat sahnelenme biçimi beğenilmeyebilir. Özel tiyatroların elinde kendi politik ya da sanatsal çizgisine göre birkaç tane oyun vardır. Ama biz çok geniş bir yelpazeye yayılıyor. 50'ye yakın oyun Şehir Tiyatrosu'nda dönüşüm halinde sahneleniyor. Bazı oyunlar var ki, kısıtlı olanaklar yüzünden programa giremiyor ya da oynadığı zaman yeni teknik sorunlarla karşılaşılıyor. Bu yıl çok fazla sayıda yeni oyun sahnelemeyi düşünüyoruz. Geçen sezon sonunda 3-4 tane yeni oyunumuz çıktı. İlk bu oyunları seyirci ile buluşturacağız. Her ay iki yetişkin oyunu ve bir çocuk oyunu ile şubat ayına kadar gitmeyi planlıyoruz. 10-15 oyunla sezonu kapatmayı düşünüyoruz. Bu süre içinde önümüzdeki yıl hangi oyunlarla yürüyeceğimizi saptayıp yeni bir repertuar oluşturacağız. Önümüzdeki yıl "edebiyat-tiyatro" ilişkisi bağlamında, pek çok dünya ve ülkemiz klasiğini seyretme şansına kavuşacağımız bir repertuar hazırlamayı hedefliyoruz. Bu araştırma sürecinde Dramaturgi birimimizdeki arkadaşlarımızın desteğini alıyoruz.

Tiyatro severlerin takip ettiği bu oyunları daha geniş kitlelere ulaştırmayı düşündünüz mü?

Seyirciyle buluşmayı amaçladığımız çeşitli etkinlikler planlıyoruz. Bunlardan bir tanesi oyun sonunda gerçekleştirilen "sanatçı-seyirci"

söyleşileri. Geçmişte denendiğinde de ilgi çeken ve genelde hafta sonu oynanan oyunlarda yaptığımız söyleşiler, seyircimizle direkt iletişim kurmak açısından çok önemli. İkincisi; güne anlam katan kişilerden, konulardan yola çıkıp tiyatrodaki bunlarla ilgili etkinlikler düzenlemek. Bu tür etkinlikleri oyun oynamadığımız günlerde Şehir Tiyatrosu fuayelerinde yapmak istiyoruz. Bir yazarı anmak ya da oyunu tartışmak ya da bir dönemin öne çıkan yazarlarını gündeme getirmeyi istiyoruz.

İstanbul seyircisi için oynadığınız oyunları bir turneyle Anadolu'ya ulaştırmayı düşünüyor musunuz?

Her yıl turne yapıyor ve festivallere katılıyoruz elbette. Oyunlarımızı Anadolu seyircisiyle daha sık buluşturmayı biz de arzu ediyoruz. Ancak burada bütçe ve teknik olanaklar gibi bazı sorunlar yaşamamamız gerekiyor. İmkânlar ölçüsünde turne yapmayı gerekli görüyoruz. Daha önce söylediğim gibi; ödenekli sanat kurumları "kâr" amacıyla çalışmaz. Devlet okulları, hastaneler vb. kurumlarımız gibi... Şimdi diyelim ki Devlet Demir Yolları zarar ediyor; "öyleyse trenle ulaşımı ortadan kaldıralım" demiyorsak, o halde "tiyatro yapmayalım" da diyemeyiz. Birçok kamu kuruluşunun, zarar etmesi kadar doğal bir şey yok; çünkü ticari bir kuruluş değil. Sağlığın, eğitimin, sanatın, güvenliğin, parasal bir karşılığı olur mu? Bu alanlarda yapılabileceklerin sonu yok ki! Toplumun ihtiyaçları ve insanların beklentileri bitmez. Kamu kurumları da bu beklentileri karşılamakla yükümlüdür. Sanat da böylesi bir yerde duruyor. İnsanın düş gücü bitmediği sürece sanat düşüncesindeki arz ve talep algısı hiçbir zaman bitmeyecek.

Çocuk eğitim birimi adı altında bir biriminiz var. Burada geleceğin tiyatrocularını mı yetiştiriyorsunuz?

Çocuk eğitim birimi 1985 yılından bu yana devam eden bir etkinlik. Uzunca bir dönem Neşe Erçetin, daha sonra başka arkadaşlarımız bu çalışmayı yönlendirdi. Burada geleceğin tiyatrocularını yetiştirmekten çok, geleceğin tiyatro severlerini hazırlamaya dönük bir çalışma yürütülüyor. Tabii bunu yaparken çocukların özel yeteneklerini de ortaya çıkarabiliyoruz. Diyelim ki çocuğun iyi bir müzik kulağı var ama bu daha önce bilinmemiş, eğitim birimimizde müzisyen arkadaşlarımızla çalışırken bu durum fark edilebiliyor. O zaman bu birim sizi yönlendiriyor.

"Çocuğunuzu konservatuara şan eğitimine gönderin, müzik aletini kullanmaya teşvik edin" diyor, eğitimlerimiz. Ya da çocuğun tiyatro alanı ile ilgili yetenekleri var, burada onun özgüven kazanmasını sağlıyoruz. Ama buradaki asıl amacımız çocuklarımızın iyi birer tiyatro seyircisi olmasını sağlamaktır.

Son olarak Büyükşehir Ailesi Dergisi okuyucularına neler söylemek istersiniz?

İstanbul'da yaşayan insanlarımızla paylaştığımız bir sözü ailemizdeki arkadaşlarımıza söyleyelim: Belediyelerdeki arkadaşlarımız oyunlarımızı seyretmezse bir eksiğimiz... Oyunlarımıza bekliyoruz.

Birlik ve beraberliğimiz, dirliğimizin teminatıdır

Abdulgafur LEVENT / Eğitim Müdürlüğü

İnsan, yaratılışı gereği sosyal bir varlık olarak toplum içinde yaşamak mecburiyetindedir. Toplum içerisinde fertler karşılıklı birtakım hak ve sorumluluklarla yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilebilmesi için, kişinin hak ve sorumluluklarının kutsiyetine inanması gerekir. Bu kutsiyeti belirleyecek olan en önemli kaynak dindir. Allah'a ve ahiret gününe inanan, iman eden, yaptığı işlerden dolayı Allah'ın huzurunda hesaba çekileceğini kesinlikle bilen bir insan, sorumluluğunun gereğini yerine getirerek hareket eder.

Toplumun nizam ve bekası, dini duyguların geliştirilmesi ve bu anlayışın yerleşmesi ile sağlanır. Bir toplumda, cemiyette dinin boşluğu, hiçbir şeyle doldurulamaz. Filozof Jül Simon'un dediği gibi, "Din duygusu kuvvetli içtimai bir bağıdır. Bir milletten, Allah fikrini kaldırırsanız, o zaman onlar, ancak menfaat korkusunun tesiri altında bulunan bir topluluk olurlar. O topluluğu teşkil edenler ise, birer kardeş değil, sadece müşterek menfaatli birer

ortaktırlar."(1) Menfaat bağları çözülmeye başlayınca da, birlik ve dirlikten eser kalmayacağı tabiidir. Toplumı oluşturan fertlerin birlik ve dayanışma içinde olmaları, dini ve millî varlığımızın korunup devam ettirilmesinin zorunlu kıldığı bir sorumluluktur. Ayrıca bu, barış ve huzurun da teminatıdır.

Bir ve beraber olabilmek için, devlet ve millet olarak toplumsal görevlerin azami yerine getirilmesi; muhtaç, mazlum, mağdur ve mustazaflara yardım elinin uzatılması, yanlarında olunması gerekir. Eğer yanı başımızdaki bir kimse aç ve susuz kalacak olursa, Allah bundan devlet olarak sorumlu idarecileri, millet olarak da zenginleri sorumlu tutacaktır. Hz. Peygamberimiz (sav) üç defa yemin ederek: "Gerçekten iman etmiş olamaz" der. Ashap, "Kim ey Allah'ın elçisi?" diye sorunca; "Komşusunun yanı başında aç olduğunu bildiği halde, kendisi tok olarak geceleyen kişi" diye cevap verir.(2) İhtiyaç sahiplerine yardım elini uzatmak bir ödev ve sorumluluk olduğu için, ne yardımı alan için bir utanma ne de yardımda bulunan için bir övünme ve başa kalkma vardır.

Tek bir Allah'a, aynı Peygambere ve aynı kitaba inanmış olan Müslümanların Kur'an'ın etrafında birleşmeleri "Birlikte dirlik vardır" ilkesine sarılmaları, asla bölünüp parçalanmamaları öğütlenmiştir. Tarihe baktığımızda görürüz ki, birlik ve beraberliğini devam ettiren milletler, yücelmiş ve yükselmişlerdir. Tefrikaya düşen, bölünüp parçalanan ve bölücülüğün pençesine düşen milletler ise tarih sahnesinden silinip gitmişlerdir. Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy; "Girmeden tefrika bir millete, düşman giremez; Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez" dizeleriyle tefrikanın dehşetine dikkatleri çekmiş ve hiçbir vakit ümidini kaybetmemiştir. Merhum, necip millete şöyle sesleniyordu:

Değil mi cephemizin sinesinde iman bir;
Sevinme bir, acı bir, gaye aynı, vicdan bir;

Değil mi ortada bir sine çarpıyor, yılmaz,
Cihan yıkılsa emin ol bu cephe sarsılmaz!
Tevhid inancına dayalı birlik ve beraberlik ruhuna sahip olmayan, en temel asgari müştereklerde bile bir araya gelemeyen milletler, kendi sonlarını hazırlamış olurlar. Bu sebeple Yüce Rabbimiz; "Allah'a ve Resulüne itaat edin birbirinizle çekişmeyin. Sonra gevşersiniz ve gücünüz, devletiniz elden gider. Sabırlı olun. Çünkü Allah, sabredenlerle beraberdir" buyurmaktadır.(3) Aziz Peygamberimiz (Sav)'de "Kim itaatten dışarı çıkar ve cemaatten ayrılır ve bu halde ölürse, cahiliyye ölümü ile ölür"(4) öğütleriyle ilahi beyanı açıklamaktadır. Kur'an-ı Kerimde Allah ve Resulü ile birlikte Müslüman toplumun değerlerini paylaşan yöneticilere de itaat edilmesi emredilmiştir. [5] İslam dininin toplumun her kesiminde adaleti tesis etmeyi hedef alması, yöneticilerle yönetilenler arasındaki ilişkiye dair düzenlemeler getirilmesini gerekli kılmıştır. Bu çerçevede yöneticilere itaat, yönetilenlerin sorumluluk alanına giren önemli bir dini görev olmaktadır. İtaat edeceğimiz şeyin, Rıza-i Bari'ye

uygun olup olmadığı hususunda dikkat etmemiz azami ehemmiyet arz etmektedir. Rahmet Peygamberimiz (Sav)'in; "Allah'a isyan hususunda itaat yoktur. İtaat ancak maruf (meşru olan)'dadır"(6) hadisi şerifini asla unutmamamız gerekir.

Bir Müslüman, tefrika ve bölünmenin zararlarını ve bunun yaşanan acı tecrübelerini bile bile, birlik ve beraberliği bozacak davranışlarda bulunamaz. Bir saadet ve mutluluk güneşi olarak doğan ve insanlığı eşsiz bir medeniyet seviyesine erdiren İslamiyet, renkleri ve dilleri farklı olan insanları, aynı inanç etrafında birleştirmiş, kin ve düşmanlıkları ortadan kaldırarak gerçek anlamda huzur ve barışı getirmiştir. Esasen İslam kelimesinin bir anlamı da "barıştır." Bu sebeple Müslüman, huzur ve barış içinde yaşayan insan demektir. Huzur ve barış içinde olmak, ancak birlik ve beraberliğimizi pekiştirmekle mümkün olur. Yüce Rabbimiz: "Hep birlikte Allah'ın ipine (İslam'a) sınımsız yapışın; sakın ayrılıp bölünmeyin"(7) buyurmaktadır. Milli ve manevi değerlerin zayıflamaya başladığı, basit menfaatler uğruna karşılıklı diyalogun terk edildiği, buna karşın; dostlukları, menfaat ilişkilerinin belirlediği günümüz toplumunda Müslümanlar kendilerine bir huzur reçetesi gibi verilmiş olan "din kardeşliği" mefhumunu ve bu çerçevede birlik beraberlik anlayışlarını yeniden gözden geçirmeleri gerekmektedir. Bizi dünyada ve ahrette hüsrana götürecek olan tefrikaya düşmeyelim ve kimsenin düşmesine de ne vesile ne de malzeme olmayalım. Bilakis hem dünyada, hem de ahrette bizleri huzur ve mutluluğa götürecek olan İslam'ın sesine kulak verelim. Tarih boyunca yaşanan ve bu gün de dünyanın birçok bölgesinde yaşanmakta olan felaketlerden ders alalım. Hepimizin bildiği gibi huzur ve güven içinde yaşayabilmemiz için daima güçlü olmak zorundayız. Güçlü olmanın en önemli şartı milletçe dayanışma, birlik ve beraberlik içinde olmaktır. Şeyh Sadi Şirazi Gülistan adlı eserinde "Beni âdem a'zayı yek digerend" şeklinde başlayan şiirinde diyor ki: "Âdemoğulları, yekdiğerinin uzuvlarıdır ki, bir ana babadan

Menfaat bağları çözülmeye başlayınca da, birlik ve dirlikten eser kalmayacağı tabiidir. Toplumunu oluşturan fertlerin birlik ve dayanışma içinde olmaları, dini ve milli varlığımızın korunup devam ettirilmesinin zorunlu kıldığı bir sorumluluktur.

yaratılmışlardır. Ne zaman bir uzva dert gelirse diğer uzuvlarda karar kalmaz. Onlarda ıstırap duyarlar. Sen ki, diğer kimselerin sıkıntı ve eziyetlerinden habersizsin, namın insan olarak kalmaya layık değildir." Müslüman'ın, tüm insanlığın huzur ve barışı, dünya ve ahret saadetinin inşası için gayret göstermesi, ödev ve sorumluluğudur.

Rahmet Peygamberimiz (Sav)'in hayat bahşeden mübarek bir sözü ile yazımızı nihayete erdirelim; "Müminler birbirlerini sevmeye, birbirlerine acımadı ve merhamette, bir vücut gibidir. Bir organ rahatsız olduğunda, diğer organlar da onunla birlikte ateşlenir, uykusuz kalır."(8)

Kaynakça

- 1- M. Asim Köksal, Dini ve Ahlaki Sohbetler, 1, 9-10
- 2- Heysemi, Mecma'u'z-Zevaid, Birr ve Sıla14, 4. No: 13554
- 3- Enfal Suresi 8/46
- 4- Müslim, İmare 13, III, 1476
- 5- Nisa Suresi 4/59
- 6- Müslim, imare 39, 1840
- 7- Al-i İmran 3/103
- 8- Buhari, Edeb, 27, 7, 77-78

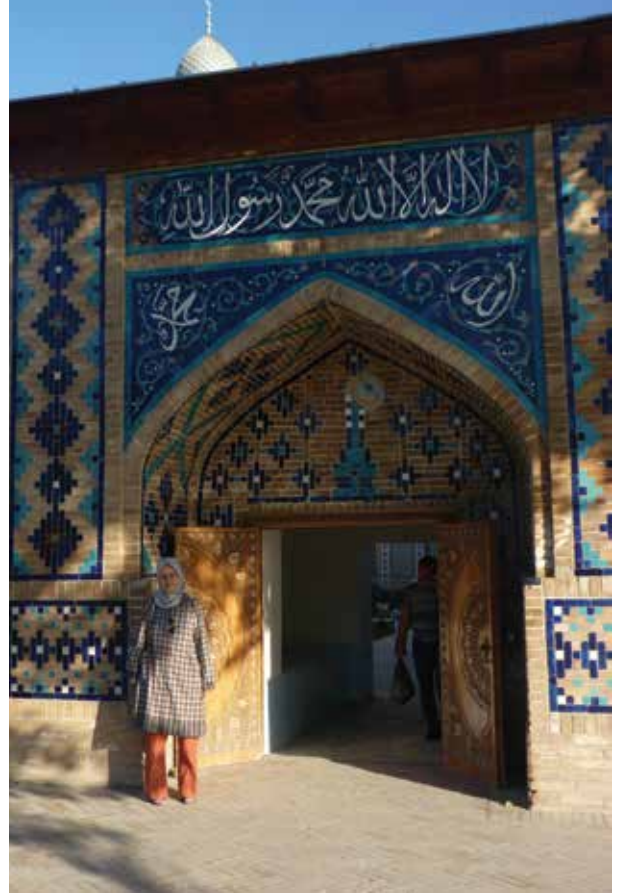
Turkuaz kubbeler ülkesi ya da sofrası eksik olmayan avlular diyarı

Bir şehirden bir şehre taşınırken misafirlikte, amcasının evinde doğan biri, olsa olsa yine bir gezi yazısıyla selamlar sizi. Hele bir de İmam Şafii'nin "Akıl sahipleri bir yerde oturup kalınca rahat edemezler. Yolculuk et, ayrıldığın bazı şeylere karşılık yeni ve güzel şeyler bulacaksın" sözünü şiar edinmişse...

Dr. Havva Sula / Strateji Geliştirme Müdürlüğü

Başka diyarları görmek camiler, müzeler, anıtlar ve doğal güzellikler görmek demek değil sadece; çocuklarla oynamak, yaşlılarla muhabbet etmek, sofralara konuk olmak, arka sokaklarda kaybolmak, esnafla pazarlık etmek demek. Hayat Vakfı'ndan genç bir arkadaşım, fotoğraf kursu hocam "Abla, seni düğünümde davet ediyorum, Özbekistan'a" dediğinde ben hayal kurmaya başlamıştım bile. Taşkent, Semerkand, Buhara... Büyük İpek Yolu... İmam Buhari, İmam Tirmizi, Ali Şir Nevai, Emir Timur, Bahaeddin Nakşibendî, İmam Maturidi, İbni Sina, Farabi... Tarih, siyaset, sanat, kültür, din, tasavvuf... Anlatacak çok şey var. Ama ben size Zengia-ta'nın ziyaretçilerinden, Buhari'nin kabrindeki hüsn-ü hatlardan, Şah-ı Zinde Külliyesinden, Emir Timur'un muhteşem kabrinden, Uluğbey'in evrene açılan penceresinden, Hz Osman'ın Mushaf'ının bulunduğu kütüphaneden bahsetmeyeceğim. Müstakillik Meydanı, her istasyonu farklı dekore edilmiş meşhur metrosu, palamut ağaçlarının sıralandığı temiz caddeleri, karşılaştığınız her yerde saygıyla 'Esselam' diyerek bizi selamlayan gençleri, caddelerin üstünden uzanan doğal gaz boruları, atlas kumaşları, tahta oymaları da değil anlatacağım. 'Ne yesem? Hangisi sağlıklı? Filanca diyeti mi uygulasam? Ben de mi açlık orucu tutsam?' Kendini ve bedenini çok önemseyen modern insana "Her çeşit yemeği gönlün çektiği zaman yemek faydalıdır" diyerek meydan okur Buharalı İbni Sina. Buralarda ne yediğinden çok kiminle ve nasıl yediğin önemlidir. Özbekistan'da misafir olmak hele bir de gelin almaya gelmiş erkek tarafıysanız günde en az 3-4 sofrayla ağırLANACAKSINIZ demektir. Avlu denen geleneksel Özbek evlerinde sofralar yere kurulur. Erkeklerin sofrası bahçedeki 'supa'nın üstünde, kadınlarınki sofa dışında neredeyse başka bir eşya bulunmayan içerdeki odada hazırlanmıştır. Korpeçe adı verilen ince pamuk şilteler, uzun süre oturacağınız sofrada rahat etmeniz içindir.

Eğer gece de orada kalacaksanız üzerinize bir de 'korpe' verirler. Gelinin çeyizinin en önemli kısmıdır korpe ve korpeçe. İlk sofa sizi epeyi şaşırtsa da sonra alışirsiniz. Çok çeşitli ve çok taze meyveler, pekmez yiyormuş hissini veren çekirdeksiz siyah üzüm, yer fıstığı, badem, ceviz, şekerlemeler, birbirinden nefis tatlılar... Dayanamayıp hemen başlamamalısınız. Evin en genci, 'piyale'lere çayınızı doldurur. Eğer kara çay diye belirtmediyseniz yeşil çay sunulur. Ama önce çayı kaytarmak gerekir; çay piyaleden demliğe geri boşaltılır ve bu üç kez tekrarlanır. Bazılarına göre çayı göstererek misafire güven vermektir amaç, bazılarına göre daha iyi demlenmesini sağlamak. Üzerinde pamuk kozası motifleri olan sapsız kâseler/piyaleler ve demlik hiç boş kalmaz. İlk günlerde yorgunluktan sandığınız rehabetin, alışkın olmadığınız yeşil çaydan olduğunu anladığınızda sadece çay değil, kara çay lütfen demeyi öğrenirsiniz. Karaçay derken çok açık ve piyaleden içilen çayı düşünün. Tiryakiyseniz ancak bir Türk lokantasında ince belli bardaktaki çayla hasret giderebilirsiniz.

Özbekistan'da misafir olmak hele bir de gelin almaya gelmiş erkek tarafıysanız günde en az 3-4 sofrayla ağırLANACAKSINIZ demektir. Avlu denen geleneksel Özbek evlerinde sofralar yere kurulur. Erkeklerin sofrası bahçedeki 'supa'nın üstünde, kadınlarınki sofa dışında neredeyse başka bir eşya bulunmayan içerdeki odada hazırlanmıştır. Korpeçe adı verilen ince pamuk şilteler, uzun süre oturacağınız sofrada rahat etmeniz içindir.

Sonra evin en yaşlısı, 'nan'ı elleriyle böler, parçalar ve dua eder. Artık yemeğe başlayabilirsiniz. Nan, yani ekmeğin Özbeklerde çok kutsaldır ve sembolik anlamlar taşır. Erkek tarafı düğünde kıza ve ailesine hediyelerle birlikte tatlı ve ekmeğin de getirir. Bu da eğer Türkiye'den geliyorsanız bir küçük koli 'Altın Çörek' demektir. Hamurunda yağ olan ve ortası kapalı simit gibi yapılan 'patır'lar lezzet açısından sizin getirdiklerinizle rahatlıkla yarışır. Eğer ortası delikse içinde et var demektir; at nalı şeklinde ise at eti yemiyorsanız dikkatli olmalısınız. Düğünde etli erişte diye yediğiniz yemeğin at etiyle yapıldığını söylediklerinde bu lezzeti de istemeden tatmış olmak farklı bir deneyim olabilir sizin için. Taşkent diğer şehirlere göre daha soğuk olduğundan at eti burada daha yaygındır, tabii yanında kimizle birlikte...

Çaylar tazelenirken çorbanız gelir. Kocaman etli bir kemik, sebzeler, otlar. Önce bitiremezsiniz sanırsınız ama o kadar lezzetlidir ki; tıpkı hastalara yapılan şifa çorbası gibi... Kebaplar ya da pilav gelene kadar bölünen yeni patırlar süzme yoğurda banılır. Buralarda sofraya asla boş kalmaz. Özbekistan'da bütün yemekler etli ve yağlı olduğundan, sindirim sistemini bozar diye yemekte su içilmez. Hazmı kolaylaştırdığı için salata, yeşillik ve çay servisi yapılır.

Burada aş=Özbek Pilavıdır. Aşhanelerde koca kazanlarda odun ateşinde pişer. Soğanı, eti, kırmızı ve sarı havucu, üzümüyle, pilav sevmiyor olsanız bile sizin de gözünüzü fetheder. Üzerine konan güvercin yumurtası ve at sucuğu opsiyonel olmak koşuluyla.

Kahvaltıda Yemen'de, Urfa'da ciğer yemiş olsanız da Siriderya'dan tutulmuş, satırla parçalanmış ve yağda unla kızartılmış balıklar size hiç cazip gelmeyebilir; ama yemeyecek olsanız bile mutlaka size ikram edilen yemeğin tadına bakmanız gerekir. Ya da köyde kaldığınız bir akşamın sabahında, sofrada dumanı üstünde aş görmek evin gelinleri hakkında merhamet uyandırır sizde.

Zordur kadın olmak, gelin olmak burada da. Evli çiftler kayınvalide ve kayınpederin yanına gelir ve evin bir sonraki oğlu evlenene kadar birlikte yaşarlar. Gelin her sabah herkesten önce uyanıp yemeği ve diğer işleri yapar. Düğünden sonraki ilk bayramda annesinin alacağı makineye kadar çamaşırlar da onun eline bakar. İlk bayram kız annesi çekçek, bogirsak, kuşdili gibi tatlılar yapar, kızına getirir, güzel bir sofraya düzer. Gelin de her misafire ayrı kıyafet giyiniş süslenerek ikramlarda bulunur. Eğer benim gibi dört kız annesiyse bunları duydukça iyi ki Özbekistan'da yaşamıyoruz diye şükredersiniz.

Gitme vakti yaklaştıkça alıştığınız tatları da yanınızda götürmek isterseniz, yolunuz Çarsu Pazara düşer. Vaktiyle dört suyun birleştiği yerde kurulmuş bu tarihi pazarda dikkatinizi en çok havuç doğrayan kadınlar çeker. Aş için ince uzun doğranmış havuç tepeleri ve tık tık bıçak sesleri. Üzüm, badem, fıstık derken bir de bakarsınız size bir külah 'zira' satmış bir Özbek hanım. Tanıdık koku ancak misafirhaneye varınca ele verir kendini. Daha önce hiç görmediğiniz tane kimyondur bu. Kız tarafının size verdiği hediyeleri, piyale takımlarını, navvad şekerlerini bavula yerleştirmeye çalışırken avludan dutar sesi gelir. Misafirhanenizin sahibi Mirza Eke, babasından kalan dutar ile Ömer Hayyam'dan dizeler okumaktadır, Farsçayı andıran muhteşem bir tınıyla. Almanya'dan, Hollanda'dan, Polonya'dan, Rusya'dan gelmiş diğer gezginlerle, supanın üzerinde dalar gidirsiniz geçmiş yüzyıllara. Dildare gelin yanınızda, edindiğiniz dostlar arkada, düşersiniz memleket yollarına, bir daha ya nasip diyerek...

Altın elbiseli adam

Ben kim miyim? Altın Elbiseli Adam'ım ben. Gerçek adımı unuttu, unutturdu geçen asırlar. Kıyafetime bakıp verdiler bu ismi. 'V' yakalı kısa kaftan, dar süvari pantolonu, diz altında kalan kısa yumuşak çizmeden ibaret kıyafetim.

Mukadder Gemici / İSKİ Basın Müdürlüğü

Yüzüm olmadığına bakma, görmek için gözlerimin, duymak için kulaklarımın... Kazakistan/Almaata'da yol yapımı çalışmaları sırasında buldular beni. Sisli bir sabah kapatmışlardı mezarımı, yeniden gün ışığına çıktığımda yıl 1969'du. Yol yapım çalışmaları sırasında buldular kurganımı. Mezarımı yani. Mezar üzerine toprak yığılarak yapılan küçük tepedir kurgan, eski çağların âdeti. Şaşırdı beni bulanlar, daha önce hiç görmedikleri şeyler gördüler kurganımda, binlerce altın parça vardı mezarımda, tam 4800 tane. Tutankamon'dan sonra içinde en fazla altın bulunan ikinci mezardır benimki. Onun kadar bilinmem, tanınmam ben. Çok da önemsemem bunu doğrusu. Karbon ölçümlerine göre milattan önce dördüncü ya da beşinci yüzyılda yaşadım. İskitlerden olduğumu söyledi bazı tarihçiler, bazıları da "Saka Türküdür" dediler. Ben kim miyim? Altın Elbiseli Adam'ım ben. Gerçek adımı unuttu, unutturdu geçen asırlar. Kıyafetime bakıp verdiler bu ismi. 'V' yakalı kısa kaftan, dar süvari pantolonu, diz altında kalan kısa yumuşak çizmeden ibaret kıyafetim. Kaftanım ve çizmem için üçgen biçiminde işlenmiş, küçük altın levhalar yan yana ve üst üste dikilerek adeta altın bir zırhla kaplanmıştı. Işıl ışıl parlardı altından elbisem güneşe çıktığımda. Dikişlerde kullanılan ipliğin de altın olduğunu

söylememe gerek var mı bilmem? Belimde 16 büyük altın levha ile süslü kemerim, keskin kılıcımın kını ve kabzası altın süslemeli bir kamam vardır. Başlığımdaki ok ve tuğların dikkat çekici olduğunu söylüyorlar. Doğrusu tuğları ben de severim, ucundaki kuşlar sahiden de çok zariftir. Gücüme güzellik katar o kuşlar. Başımın üstünde duran, göğe uzanan oklarıma baktınız mı iyice? Oklarımız ayrılmaz parçamızdır bizim, her erkeğin ve kadının. İlk oyuncağımızdır ok. Kısacık bir süre içerisinde, sırtınızdan ok ve yayı alıp, yayın parmak uçlarınızdan başlayıp vücudunuza dağılan gerginliğini hissedip hemen nişan almak, üstelik bunu dörtmala giden bir at üstünde yapmak... Zor mu? Benim için çok kolay. İlk vurduğum geyiğin gözlerini hiç unutmadım, elimi göğsüne koyduğumda gövdesinin sıcaklığını, ılık akan kanı. Çok kan gördüm ben. Çok savaştım. Kudretimi hazinem büyüklüğünden anlamış olmalısınız. Ne oldu hükmettiğim topraklar, bölük bölük askerler, insanlar? Yeryüzünün sahibiymiş gibi at sürdüğüm zamanlar? Kahramanlıklarım dilden dile söylendi, hep söylenecek sandım, çok geç anladım ölüm karşısında her şeyin ölümlü olduğunu. Öğrendiğim bir şey daha var kısa ömrümde - 18-20 yaşlarımda genç bir delikanlı olduğumu söylüyor ya ölçümler- hayat her zaman, her çağda aynı. Hayat "İyi bir insan mısın?" sorusunun cevabı. Merak ediyorsunuz ya beni, Altın Elbiseli

Adam'ı, uzatmayayım lafı, 4800 parça altından başka tabaklar, vazolar, kepçeler, ayna ve tarak kılıfları, gümüş kaşıklar bulundu ayrıca mezarımda. İnce işçiliğe bakıp "Yüksek bir medeniyetin mamulleri" diyor bugün tarihçiler bunlara bakıp. Hem elbisem hem de hazinemde ne varsa hepsini at, kaplan, geyik, leopar, kurt, dağ keçisi, aslan ve yırtıcı kuş figürleriyle işledi halkımın ustaları. Bütün bunlara bakıp "Altın Elbiseli Adam, Kuzey ve Orta Asya maden sanatının gelişmiş bir üslubunu göstermektedir" diyorlar onun için. Çok kuru, çok hissiz bu cümle bizi anlatmak için. Yaşadığım zamandan, vatanımdan bahsetmek isterim size, sembollerin sırlarıyla dolu mezarımı daha iyi anlamanız için.

Uçsuz bucaksız bozkırlardı benim vatanım. Göğün değişen renklerini seyretmeye doyamazdınız. Nasıl at sürerdim, çılgınca, keşke görebilseydiniz. Nasıl anlatsam size, doludizgin giden bir atın sırtında olmanın hazzını? Ya da sabah çadırdan çıkınca seyrettiğim, doğudan yükselen güneşin altında uzaktaki dağların sulara vuran gölgesini? Geniş kanatlarını hiç kapatmayacakmış gibi açıp üstümüzde uçup duran kartalları? Omzumuzda gezdirirdik bazen kartalları. Boynuzları çatallaşan, çatallaştıkça -boşuna demiyorum sizden farkımız yoktu diye- hayatın yollarının ne kadar çatallaştığını anlatan geyikleri? Keskin dişli, bir pençesiyle adamı yere seren leoparların gücünü? Yazık, siz bunu hiçbir zaman hissedemeyeceksiniz. Yanınızdan bir kurt geçip gitmeyecek yavrularıyla. Dağ keçilerinin sekişini göremeyeceksiniz taştan taşa. Bir tayın ha kırıldı ha kırılacak gibi duran ince, güçsüz bacaklarının üstünde ayağa kalkma gayretini ve nihayet ilk ayağa kalktığı

ânı? Sonra, birkaç bahar sonra o tayın uzun, güçlü yevelerini eline sımsıkı dolayıp eyersiz ata binen delikanlıları, kızları? Sadece atlardan söz edebilirim size günlerce. Tek ilgilendiğiniz elbisem değil mi, altın elbisem. İyice baksaydınız keşke zamanımın en usta ellerinden çıkma at motiflerinin koşar durumuna, leopar motiflerinin kükremekte ve saldırmaya hazır vaziyetine, kuşların kanatlarını açmış haline. O zaman belki anlardınız o hayvanların bizim için ne demek olduğunu. At, ille de at ama. Bir yabancı at sürüsünün rüzgârı yenercesine koşmasından, toynaklarının toprağa değdiği anda çıkan sestene daha güzel çok az şey vardır yeryüzünde. Bir tigin -prens yani- diyorlar benim için. Sadece benimle beraber gömülen hazine nedeniyle değil bunu söylemeleri. Altın elbisemden daha değerli bir şey vardır hazinemde, sapı olmayan bir gümüş kaşık. İçinde 26 harften oluşan bir yazıyla "Khan Uya üç otuzı (da) yok boltı. Utugsi tozıltı" yani "Tigin, 23'ünde öldü. Esik halkının başı sağ olsun" denilmekte. Göktürkçeyle ortak harfleri varmış ve Orhun anıtlarından öncesine, Türklerin yazılı tarihini 1000 yıl daha geriye götürmekteymiş bu yazı tarihçilere göre. Bir sır vereyim size; bu gördüğünüz altın elbise benimki değil. Gerçek elbisem bugün Kazakistan Merkez Bankası kasasında saklanıyor.

Hakkımdaki araştırmalar süredursun, bir soru soracağım sana, yirmi birinci yüzyıl insanı, merak ediyorum seni. Cevap verirsin herhalde çok uzak çağlardan, yirmi beş asır öncesinden geliyor sesim, hayat tek bir sorunun cevabından ibaret dedim ya, iyi bir insan mısın sen?

Neşet Ertaş'ın anımsattıkları

Osman Şener / Anadolu Yakası İtfaiye Müdürlüğü

Ç

ocukluk yıllarımda ne zaman yaramazlık yapsam veya söz dinlesem, annem: "Seni Abdallara veririm ha!" diye tehdit ederdi beni. Abdallar dediği bizim Yozgat ve civarında, halkın tabiriyle "çalıcılık" yaparak geçimlerini sağlayan kimselerdi. Onlarla tehdit edilmemin sebebi ise, bu kişilerin aynı zamanda sünnetçilik de yapıyor olmalarıydı. Sünnet düğünlerini saz, keman, cümbüş ve benzeri müzik aletleri eşliğinde, bir köçek oynatarak icra ederlerdi. Köçekler genellikle yeni yetme gençlerden olur; gayet süslü, rengârenk, etekleri geniş, üzerine ışıltılı şeyler işlenmiş bir elbise giyerlerdi. Sanatlarını icra ederken yere atılan paraları, herkesi kendilerine hayran bırakan şekilde, köprü kurarak toplamaları, gösterilerinin en ilginç tarafıydı. Defalarca Abdalların çalıp söylediği bu sünnet düğünlerini izlemiş, eğlenmişim ama eğlencenin sonunda sünnet edilen çocukların feryatları sebebiyle olmalı, onlardan hep korkmuştum. Ancak yıllar sonra korkmama gerek olmadığını, çünkü küçük bir bebekken sünnet edildiğimi anladım. Aradan yıllar geçti. İlkokul bitti ve kasabaya ortaokulu okumaya gittim. İşte tam bu yıllarda bizim Abdallardan biri, bozkırın birikmiş acılarını, hüznelerini, sevinçlerini en tabii, en katıksız haliyle dillendirmeye başlamıştı. Bu insan, Anadolu halkının, müşahhas hale gelmiş hissiyatı demek olan Neşet Ertaş'tı. Biz radyolardan filan birkaç türküsünü dinlemekle yetinip dururken; bir gün onun konser vermek için kasabamıza geleceği haberini aldık. Bir süre sonra da muhtelif yerlere yapıştırılan afişlerden, söylentinin gerçek olduğu anlaşıldı: Neşet Ertaş Sorgun Belediye Sineması'nda konser verecekti. Verecekti de biz bu konsere nasıl gidecektik. Konser ücreti Beş Lira! Bizim için büyük para. Bu parayı bulmam imkânsız. Ama konser günü yine de gittim sinemanın önüne. Benim gibi parasız ama meraklı çocuklar da toplanmışlardı oraya. Biz içeri girenleri imrenerek izlerken, gelen girdi, gelen girdi...

Nihayet konser başladı. İlk önce adını sanını bilmediğimiz kişiler şarkılar, türküler okudular. Vakit bir hayli ilerledi. Kapıda bekleyen çocukların bir kısmı usandı gitti. Kala kala üç kişi kaldık. Bu arada Neşet Ertaş anons edildi. Büyük bir gürültü ve alkış koptu içerden. Bizim heyecanımız dorukta. Sinema kapısındaki görevli bizi izliyor. Bir süre sonra yanına çağırırdı. Gittik. Muzip muzip gülerken: "Size bir soru. Kim bilirse içeri alacağım. Kim, birden başlayarak ikişer ikişer sayacak?" Yanımdaki çocuk hemen atıldı: "İki, dört altı..." Görevli: "Hayır, hayır... Birden başlayarak..." Bu sefer ben

atıldım: "Bir, üç, beş, yedi..." Görevli: "Aferin la gar'oğlan geç içeri" dedi ve ben nerdeyse uçarak içeri daldım.

Büyük bir sevinçle bulduğum boş yere oturdum. Dinlemeye başladım. Karşımda esmer, genç bir adam, tahta bir iskemlede oturuyor, pürüzsüz ve tıraşlı yüzü ter içinde, gözleri kapalı, bir Bozlağın bütün hissiyatını hücrelerine kadar yaşayarak söylüyor. Köyümün acılarını, köylümün acılarını, bu toprağın sancılarını, bozkırda esen bir güz rüzgârının tabiliği içerisinde dillendiriyor. O değil, Anadolu haykırıyordu. Bu adam gerçekten de tam anlamıyla Anadolu'nun avazı. Belki bu yüzden, kendisine daha sonraki yıllarda "Bozkırın Tezenesi" denecekti.

Kucağındaki sazı bir sihirbaz ustalığıyla kullanan bu adamı hayranlıkla izledim. Ve bilmem kaç saat sonra gerçekten büyülenmiş biri olarak çıktım sinemadan. İster inanın ister inanmayın; o gün bu gündür, Halk Müziğimizin büyüünden kurtulabilmiş değilim.

Mekânın cennet olsun Neşet Usta...

Onlar iyilik için çalışıyorlar!

“Gecenin kör bir vakti, ancak yaşlı kadının gözüne uyku girmiyor bir türlü! Sağa dönüyor sola dönüyor. Dakikalar geçiyor, saatler geçiyor; ne kadar zorlasa da kendisini, uykuyu yakalayamıyor. Sabahı düşündükçe, yapması gerekenleri aklına getirdikçe içi kocaman karanlık bir sıkıntıyla doluyor doluyor...”

Gülçin Durman / Fotoğraflar: Erdem Kaşıkçı

N

asıl uyuyabilsin ki? Üçü öğrenci dört torunuyla beraber yaşıyor beş aydır. Yani kızının bu dünyayı terk edişinin daha haftası dolmadan, damadın en küçüğü üç yaşında gözü yaşlı dört çocuğu alıp, kadıncağızın İstanbul'un üçrçasındaki bu tek göz gecekonduya bıraktığı o geceden beri. Tek başına kuru bir maaşla güç bela geçinip giderken, şimdi dört yavrucakla kalakalmış, işte bayram da gelmişti. Küçüklerin pırıl pırıl güzel elbiseleri içinde elini öpmek için sıraya girdiklerini hayal ediyor; o tatlı görüntü bile yüreğinin ferahlamasına yetiyordu. Ancak gel gör ki ne kadar hayalini kurarsa kursun, gerçekleşmesi zordu bu hayallerin. Günlerdir topluyor çıkıyor. Fakat bir türlü çocukları giydirecek parayı bulamıyordu. Gün doğması-na yakın, artık biraz da yorgunluktan uyuyuverdi. Sabah

çocukların bağrıslarıyla uyandı: “Anane kalk! Anane kalk! Seni istiyorlar” diyorlardı. Zorlukla divandan doğruldu, uyku mahmuru gözleriyle aralık duran kapıyı açtı. Aydınlık yüzlü, pırıl pırıl bakışlı genç bir kızla, bir delikanlı kapının girişinde bekliyorlardı. Kendilerini tanıtıp, bir tutam alışveriş çekiyle birlikte içinde çocuk giysilerinin olduğu poşetleri uzattılar. Kadıncağız ne diyeceğini bilemedi. Kapıda öylece kalakaldı!” Böylesi olaylar yıllar var ki, İstanbul'da yaşanıyor. İBB Kadın Koordinasyon Merkezi, 1999 yılından bu yana fakir ailelerin kapısını çalıyor, alışveriş çekleri veriyor, çocukları okutuyor, giydiriyor; evlenecek kızların çeyizlerini hazırlıyor. 1999 depremi ülkemizde pek çok şeyi değiştirdi. Yıkımlar, kayıplar, unutulmayacak derin acıların yanında bazı kurumların doğuşuna da vesile oldu. İşte bunlardan biri de ailelere yardım amacıyla kurulmuş Kadın Koordinasyon Merkezi.

KKM'nin arşivlerinde şu anda 400.000 aile bulunmakta. Bu ailelerin yardım bilgileri, arşivde muhafaza ediliyor. Bu nedenle arşiv bölümüne gerçekten de çok önem veriliyor. Sekiz kişinin çalıştığı arşivde, son teknolojik yöntemler kullanılıyor.

Kadın Koordinasyon Merkezi ya da bilindik ismiyle KKM önceleri bir vakıf kimliğiyle hayata geçirilmiş bir proje. Yıllarca bir nevi gönüllülük esasına dayanan bir yardım çalışması yürüttükten sonra 2005 yılında resmîyet kazanıp İBB Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'ne bağlanmış. Önceleri daha küçük, mütevazı ölçeklerde yardımlar yaparken yıllar geçtikçe yardım alanlarını genişletmişler. Eskiden sadece erzak kolisi dağıtırken şimdi kişilerin arzu ettikleri, ihtiyaç duydukları her şeyi alabilecekleri alışveriş kuponları, evlenecekler için gelinlik damatlık ve çeyizlik eşya yardımı da yapmaya başlamışlar. Zaman geçtikçe ihtiyaçlar da arttıkça KKM, psikolojik destek konusunda da hizmet vermeye başlamış, öğrencilere okul ihtiyaçları için yardımcı olmuş. Özleyiş Topbaş'ın fahri başkanlığında hizmet veren KKM, yıllarca Çağlayan'daki binasında faaliyet gösterdikten sonra, şimdilerde Fatih'te. Yakın bir zamanda da Bakırköy'deki yeni binalarına geçecekler. Kadın Koordinasyon Merkezi'nde her şey çağrı merkezinde başlıyor desek yanlış olmaz. Fakir ailelerin yardım almak için ilk görüştükleri bölüm olan Çağrı Merkezinde 18 kişi görev yapıyor. Her görevlinin günde ortalama 100-150 kişi ile görüştüğü merkezde, bu sayı kupon dağıtım zamanlarında 200-300 kişiye kadar yükseliyor. Rakamlardan da anlaşılacağı üzere KKM Çağrı Merkezinin yoğun bir çalışma temposu var. Şu an arşivlerinde dile kolay tam tamına 400.000 ailenin bilgi verisi bulunuyor. Çağrı merkezleri günümüz dünyasının vazgeçilmezlerinden. Ağır ve yorucu bir temposu olan çağrı merkezlerinde haliyle yıpranma da yüksek oluyor. Bunu azaltmak için de çalışanlar, kendilerince yöntemler bulmuşlar. Mesela, Nilay Topbaş bu işi şöyle çözmüş: İlk zamanlar konuştuğu kişilerin durumlarına çok üzülürmüş Nilay Hanım. Ancak gün geçtikçe bu işin böyle gitmeyeceğine ikna olmuş. Ve işinin sınırlarını belirlemiş. "Beşten sonra işlemi bitti diye düşünüyorum artık!" diyerek özetliyor şimdiki durumunu. Böylece eve, işlerini, üzüntülerini götürmüyormuş. Haliyle iş dışındaki günlerinde de en çok ailesiyle vakit geçirmeyi seviyormüş.

Malum telefonla iletişim kurmak yüz yüze konuşmaktan daha sıkıntılı. Bir arada bulunulmadığı için iletişimde problemler çıkabiliyor. Ama KKM çağrı merkezi çalışanları yılların getirdiği bir tecrübeyle artık yalan söyleyenleri anlayabiliyorlar. Sesin titremesi, çocuklarının ismi gibi en basit sorulara bile yavaşça ya da bir kâğıttan okumuş gibi cevap vermek kişinin yalan söylediğinin bir işaretiymiş mesela.

Çağrı Merkezinden sonraki adım Sosyal İnceleme Ekibi. Aileler merkeze taleplerini bildirdikten sonra durumlarıyla ilgili bilgiyi bu birim sağlıyor. Aile doğru mu söylüyor, gerçeğe de yardımı ihtiyaçları var mı? İşte bütün bunları anlayan ve son kararı veren, sosyal inceleme ekibindeki görevliler oluyor. Ekipler gün içerisinde ortalama 7-8 evi ziyaret ediyor. Duruma göre, ziyaretlerin süresi çok uzayabiliyor da.

Her bölgenin bir sorumlusu var. Sosyal İnceleme Uzmanlarından Sibel Burun ile Hüseyin Kılavuz Fatih bölgesinde görev yapıyorlar. 2002 yılında kuruma giren Hüseyin Bey, Kadın Koordinasyon'un yıllar içerisinde ne kadar ilerlediğine de tanıklık etmiş. Görev esnasında yürek parçalayan görüntülere şahit olabildiklerini bu yüzden de rapor düzenlerken hem duygusal hem de mantıklı bir karar vermelerinin en uygun yöntem olduğunu söylüyor.

"Çünkü ikisinin de eksikliği sonucu kötü şekilde etkileyebiliyor" diye de ekliyor. Yıllardır pek çok insanın evine girmek, sohbet etmek ve karşılaştıkları olaylar ister istemez saha ekipleri çalışanlarını şüpheli bir hale sokmuş. 2006 yılında KKM'ye giren Sibel Burun, önceleri çok daha duygusal bir yapıya sahipmiş ancak yaşadıkları nedeniyle duygusal olmanın yanlış bir tutum olduğunu anlamış. Bu nedenle Sibel Hanım, adil olmak için kimseye yakın davranmamak gerektiğinin üstünü özellikle çiziyor. "KKM'ye girdiğimden bu yana herkesle iletişim kurabilme yeteneği kazandım" diyor. Yalan beyanlarla ilgili onun da kendine özgü yöntemleri var. "Eğer şüpheli bir durum hissedersen bir soruyu tekrar tekrar sorarım. Eğer paniklese ya da farklı bir şey söylese, onun yalan söylediğini anlarım" diyor.

KKM Sosyal İnceleme Ekipleri, tespit için gittikleri mahallelerde kötü olaylarla hatta saldırılarla bile karşılaşabiliyorlar. Hüseyin Kılavuz'un böyle bir olay başına gelmiş. Erzak kolisi dağıtım yapıldığı dönemlerde ismi yardım alacaklar listesinde olmayan biri tarafından neredeyse bıçaklanıyormuş. "Yıllardır bu işi yapıyorum. Ancak artık insan sarrafı oldum diyemiyorum kendime, çünkü hâlâ kandırılıyorum!" diyor, Hüseyin Bey.

Kadın Koordinasyon Merkezi'ndeki çalışanların hepsi de, sözleşmişler gibi yardım esaslı bir kurumda çalıştıkları için manevi açıdan da kazandıklarını; yardımların insanların hayatlarını değiştirdiğine şahit oldukça çalışma şevklerinin de arttığını söylüyorlar.

Ayfer Yağcı ile Özkan Özer, KKM'nin görüşme bölümünde beraber çalışıyorlar. Günde ortalama 50 ila 100 arasında kişiyle görüşüyorlar. İnsanlarla alakalı bütün meslekler zordur. Ancak biz işimizi severek yapıyoruz diyorlar.

Bir Günün Hikayesi

KKM'nin arşivlerinde şu anda 400.000 aile bulunmaktadır. Bu ailelerin yardım bilgileri, arşivde muhafaza ediliyor. Bu nedenle arşiv bölümüne gerçekten de çok önem veriliyor. Sekiz kişinin çalıştığı arşivde, son teknolojik yöntemler kullanılıyor. Sümeyye Uygun, dört yıl sahada çalıştıktan sonra arşive geçmiş. Sümeyye Hanım aslında bir kimyager. Daha önceleri kimya öğretmenliği ve fabrikalarda kimyagerlik yapmış. Şu anki görevi için "Yerimi buldum!" diye konuşuyor.

KKM arşivini diğer arşivlerden ayıran en önemli özellik, evrakların süreli inceleniyor olması. Eski evraklar dahi defalarca elden geçip, defalarca üzerinde işlem yapılıyor. Oysa başka kurumlarda evraklar, arşive konduktan sonra neredeyse bir kere bile elden geçmiyor. KKM pek çok bölümden oluşuyor. Kurumun çalışmalarında bir bütünlük sağlanması için de herkes her bölümün nasıl çalıştığını biliyor. İnsanlara hizmet eden bir kurum olması nedeniyle de her çalışan, kendi görevinin yanı sıra az buçuk bir psikolog da olmuş gibi. Çünkü bazı kişiler sadece yalnızlıkları yüzünden kuruma gelip gidiyorlar. İstedikleri de sadece sohbet etmek!

Kadın Koordinasyon Merkezinin kuşkusuz en ilgi çeken bölümü, Geri Dönüşüm Atölyesi. Bu bölümde daha önceleri medyada sık sık

yer alan Nurten Mamo tek başına çalışıyor. Ve aklınıza gelmeyecek malzemelerden çok ilginç eşyalar üretiyor. Ütü masalarından aynalar, tencerelerden enstrümanlar yapıyor. Tost makineleri, gazoz kapakları, eskimiş kumaşlar, kullanılmış kâğıtlar hepsi de Nurten Hanımın becerikli parmaklarında orijinal, ince eşyalara, sanat eserlerine dönüşüyor. Geri Dönüşüm Atölyesi, KKM Fahri Başkanı Özleyiş Topbaş'ın desteği ve teşvikiyle açılmış.

Bu bölüm, kelimenin tam anlamıyla şaşırtıyor bizi! Odanın içindeki onlarca objeye bakmaktan ve daha önceleri ne olduklarına dair yorumlarda bulunmaktan kendimizi alamıyoruz. Ama çoğunu uğraşsak da bir türlü çıkaramıyoruz. Nurten Hanımın bu merakı yıllar yıllar evvel çöplüğe atılmış bir tavayı görmesiyle başlıyor. Şimdilerdeyse tamamen elindekilerle veya ömrünü tamamlamış eski eşyaları kullanarak yeni eşyalar üretiyor. 2007 yılında faaliyete başlayan Bakırköy'de bulunan Eğitim Birimi'nde ise istihdama yönelik kurslar ve kadınlara özel seminerler düzenleniyor. Kadın Koordinasyon Merkezi bugün İstanbul'da pek çok evin kapısını çalıp, ihtiyaçlarını gidermeye çalışıyor. Yiyecekten gelinliğe kadar pek çok şekilde de yardım yapıyor. Zor fakat insanı mutlu eden bir iş onlarınki. Biz de yollarının daima açık olmasını diliyoruz...

KKM Ailesi'nden kısa kısa...

KKM'de çalışmaya ilk başladığı zamanlarda herkesin söylediğine inanıp çok üzülmüş. Ancak şimdi, ayarında bir duygusallıkla işlerin yürüyebileceğine inanıyor. Ailesiyle vakit geçirecek rahatlıyor.

Nilay Topbağ

Kurumun en eskilerinden olan Hüseyin Bey, binlerce evi ziyaret etmiş. Bu işin kendisine iletişim yeteneği kazandırdığını söylüyor. Her yedi dakikada bir aynı soruyu sorarak, doğru söyleyip söylemediklerini anlamaya çalışıyor. Son günlerde boş vakitlerini eşiyile beraber yakında dünyaya gelecek bebekleri için hazırlık yaparak geçiriyor.

Hüseyin Kılavuz

Eskiden daha duygusal bir insanmış ancak şimdi şüpheci olmuş. "Yoksul evlerini gördükçe, insanları tanıdıkça isteklerimizin aslında ne kadar da gereksiz şeyler olabildiklerini anladım" diyor. "Biz lüks yaşamak için çalışıyoruz. Çok basit gibi görünen bir yardım bile insanların hayatını değiştirebiliyor, bunu da KKM'de öğrendim" diyor.

Sibel Burun

KKM'nin görüşme bölümünde on iki yıldır görev yapıyor. "Böyle bir işte çalışmak herkese nasip olmaz. Biz çok hayır duası alıyoruz burada" diyor.

Ayfer Yağcı

Sümeyye Hanım, on iki yıldır çeşitli STK'larda aktif olarak görev alıyor. Sümeyye Hanımın işine hâkimiyeti, sevgisi hemen belli oluyor. Tam bir arşivci. İşinde olduğu gibi hayatında da tertip ve düzene son derece önem veriyor.

Sümeyye Uygun

Daha önceleri İSMEK'te öğreticilik yapan, Nurten Hanım yirmi yıldır el sanatlarıyla uğraşıyor. O kadar çok kursu bitirmiş ki, sayısını kendisi de hatırlayamıyor. Ancak 20-30 kadar olmuştur diye tahmin ediyor. Bilmece gibi işler çıkarıyor.

Nurten Mamo

KKM'de on senedir çalışıyor. Gelen bağışların kullanılabilir olanlarının ayrılıp temizlendiği atölyede görev yapıyor. Atölyede sekiz kişi imcece usulüyle çalışıyor. Mine Hanım, "İşimiz zor ancak hepimiz her işe el atarak o zorluğu aşıyoruz" diyor. Yaptığı işinden çok mutlu.

Mine Bulut

On bir yıldır mefruşat atölyesinde çalışan Emel Hanım işini büyük bir memnuniyet ve mutlulukla yaptığını söylüyor. Mefruşat bölümünde, kullanılmış eşyalardaki süslemeler, nakışlar yeniden değerlendiriliyor günümüze adapte ediyor. Bu bölümde, perdesinden tutun da nevresim takımına kadar tekstil eşyası olarak her şeyi dikilebiliyor.

Emel Dündükçü

Bir ruh yolculuğu!

Heyecanla karışık bir sevinçti bu. Kuralar çekilmiş, mübarek topraklara çağrılanlardan biriydim. O'na olan borcumuzu ödeyemedik ama en azından niyetimizi gösterebilirdik. Değil mi ki bu ziyaretle emrolunmuştuk, belki koşarak gitmeliydik.

Rukiye Kul / İŞAT

Ne büyük mutluluktan, yolculukların en anlamlısına çıkıyor olmak. Yüreğimi dolduran hisler, aklıma gelen sorulara karşılıyor, Kâbe ile ilk kez karşılaşacak olmanın merakıyla sancılı bir bekleyiş geçiriyordum. İhrama girdiğim o anda, artık ilk kez niyetim fiile dönüşmeye başlamıştı. Beden için temizlik, örtünme ve namaz gerekirken, ruhta teslimiyet ve dinginlik olmalıydı. İradem güçlü, bilincim öyle açık olmalıydı ki, hiçbir canıyla zarar vermemeliydim ihramdayken. Günahlardan kaçınmalı, kendimle savaşmalıydım. Uzun yılların ruhsal hazırlığının en yalın bir göstergesiydi bu an. Şimdi ise taçlandırmalıydım bu olgunlaşma serüvenini Hac ile. Dillerde "Lebbeck" (Buyur Allah'ım) ile başladık gece vakti yolculuğumuza. Havaalanındaki bekleyiş, yerini konforlu bir yolculuğa bırakmış, Cidde'de tekrar uzun bir bekleyişle sabrımızın ilk sınavı başlamıştı. Akşam vakti olmuş, Mekke sokaklarında konaklama mekânımızı arıyorduk. Etraftaki her şey gibi, dillerimiz de farklı. Konuşamıyoruz, gözlerimiz anlatıyor yorgunluğumuzu. Henüz, ne gelişmiş binaları olan manzarası bol bir şehir görüyorum, ne de Kâbe'yi. Oysa hemen şehrin girişinde, o müthiş ihtişamıyla karşılamalıydı gelenleri. Her şeyden yüce, her yerden yüksekte olması gerekmez miydi? Bir hüznün kuşatıyor içimi. Aktarmalar, taşınan eşyalar, sokaklardaki gürültü ve karmaşa, hüznümü daha da artırıyor. Bu mübarek şehir, şehirlerin anası olan bu şehir, bunları hak etmiyor diyorum. Doğunun az gelişmişliğinin ortak bir kader olduğunu düşünüyorum. Daha çok çalışmalı, sadece Kâbe'yi bile gölgede bırakan gökdelen tarzı yapılar değil, hayatı kolaylaştıran ama bir o kadar da estetik şeyler yapılmalı diyorum. Otobüs yüksek bir otelin önünde duruyor, gözlerimi alan ışıltılı aydınlığın da Mescid-i Haram'a ait olduğunu öğreniyorum. Hâlâ ihramdayız, yasaklar devam ediyor, kısa bir dinlen-

menin ardından Kâbe ile buluşmak için acele ediyorum. Adımlarım mı küçülüyor, yol mu uzuyor, nihayet meydan, cümle kapı ve ışıklar beni karşılıyor. Ama Kâbe nerede? İlerledikçe karşılıyor beni, avlunun ortasında dimdik ve abartısız. Bildiğimi sandığım her şeyi unutuyorum onu gördüğümde. Sade ama heybetli, yakın ama vakur duruyor, işte siyahlar içindeyim, "Hüzünlenme, bu karamsarlık vermemeli, şekli aş, ruhu yakala!" diyor. Ey Kâbe, ne sende mimari bir üstünlük ne de Mekke'de coğrafi bir harikalık var, ama titriyorum, kalbim yerinde durmakta zorlanıyor. İnsan olmanın merkezinde madde değil, mana var diyor bu mekân bana. "Gözlerini doyurmak için burada değilsin, nasırlaşmış duygularını aç, ağla ve akıp giden günlerinden geriye kalan yorgun yüreğinin acılarıyla yüzleş, konfor arama, görünmeyeni keşfet, sadelikte derinleş, kalıcı ve asıl olana aç yüreğini" diyor. O ve senden gayrısını geride bırakmalı, Bir olana yalnızca Sen varsın demeli, soru ve cevap aranmamalı, istemek olmamalı tek derdim, işte halim anlatmalı her şeyi diyorum. Namaz gibi Hac da acizliğini anlama ve sabrını gösterme zamanı. Bunları hissedemiyorsak da fark etmeye başlamak için en anlamlı yerdeyiz. Kâbe'de kilitlenmişim. Dua ve zikirler ezberimden silinmiş, dua kitabıma da bakamaz olmuştum. Bu ibadet coşkusu dünyanın neresinde vardı Allah'ım! Burada söze ihtiyaç var mıydı, asıl olan hal değil miydi? Halim anlatıyor muydu acaba, çaresizliğimi, O'ndan başka gidecek yerim yurdum olmadığını ve de garipliğimi? Dönmeye başlamak için, Hacer-ül Esved taşını bulmalıydım. Yaşlı babaannemle rehberle yetişemiyoruz, bir süre sonra da kafileden kopuyoruz. Başımızın çaresine bakmalıyız ama yine de yabancılık çekmiyorum, köşeden selam veriyorum dokunamam da o mübarek taş. Ağlayamıyorum, mırıldanamıyorum, çünkü her şeyden acizim ve akan sel beni sürüklüyor. Yedi kez dönmek bir tavaf demek, ilk aşamayı tamamlıyorum. Hz. İbrahim'in Kâbe'yi yapışını, Efendimizin (SAV) burada dua edişini düşünüyorum, zemzemle içimi yıkamak için biraz soluklanıyorum. Safa Tepesi'nde Say yapmaya niyet ediyorum. Merve Tepesi ile ikisi arasında toplam yedi kez git- gel yapıyor, Hz. Hacer'in suyu aradığı yerde, ben de kendimi aramaya koyuluyorum. Eksikliğimi hissettiğim teslimiyeti, bir kadının evladiyla çölde kalmayı,

sırf O istedi diye kabul edişinden öğreniyorum. Namazla bitiriyorum bu bölümü de. Eşyalarla dolu mekânlarımızda bulamadığım ferahlığı, bir avluda, sütuna dayanmış ve siyahlarla örtülü bir taşta bakarken buluyorum. Bu, ruha dolan maneviyat olsa gerek. Geçici ve bir o kadar da yorucu olan heveslerin, hırsların ve de doyumsuzlukların geride kalması ne güzel. Gerçek bir insan olmak, ruhun canlı olması ve beden ruha hizmet etmesi iken, tersine bir gidişle bedenlerimize hizmet eder hâle mi gelmiştik? Kulluk ta bu bedeni o kıvama getirmek miydi? Günler akıyor, Arife günü Arafat zamanı demek. İhramlarımıza tekrar girip, geceden yerleştiğimiz çadırlarda bekliyoruz, Efendimiz (SAV) de beklemişti buralarda diyorum. Tepenin etrafında mahşeri bir kalabalık, vaktin gelmesini bekliyor. Ve nihayet Vakfe'deyiz. Durup, toplu dua ediyoruz. Bundan daha güzel bir orkestra olabilir mi diyorum, âminlerimiz bir besteye dönüştüğünde. Gece yağın yağmurla her yer ıslaktı, şimdi de benim gözlerim. Yılların yıpratmış, tortulaştırdığı ne varsa şimdi ruhumuzdan mı akıyordu? İtiraf,lar,

tövbeler, yardım dilemeler, sığınmalar, ümitler, şükürler... Aslında ruhun çırpınışlarının sese dönüşmüş haliydi dökülen dudaklarımızdan. Çocuk saflığında bir yürek ve haller ile kalabilseydik, bozmasaydık özümüzü, öğrenmemiş olsaydık kötülüğü diyorum. Burada arınmış olmayı umut ediyorum. Tekrar yollardayız, bir sonraki durağımız Müzdelife. Taş toplamalı sembolik de olsa kötülöklere atmak için ve iyiliği sürdürmenin bir bedeli olduğunu idrak etmeye çalışmalıyım. Toplu dua ve yürüyüşten sonra, taşlarımızı içimizdeki şeytanlara atıyoruz, kötü olmamaya söz veriyorum.

Hem yorgunum hem de Kâbe'yi özledim. Bir gecelik ayrılık bile uzun geliyor bana. Kalabalıkta bir daireye sıkışıveriyorum, yine avludayım. Baş döndürmeyen bu dönüşlere doyumuyor, mecburen koparak, veda ediyorum bu mekâna. Tekrar say ve namaz, inşallah hacım kabul olmuştur diyorum. Hayatımın hiçbir on dört günü bu kadar hızlı geçmemişti. Sırada, sevgilinin mekânı Medine var. Hoşça kal Kâbe, tekrar geleceğim.

Şiir şehirle buluştu!

Prof. Dr. Fatih Andı'nın sunduğu seminer bambaşka bir dünyanın kapılarını araladı bize. Ne zamandır duymadığımız bilgiler, hoş ayrıntılar, incelikler iki saat için gündelik telaşeden uzaklaştırdı bizi.

Gülçin Durman

Her sabah, trafik keşmekeşinde güçlükle bürolarımıza varıyor sonra da gün boyu işler güçler denilen karanlık denizin içinde akıp gidiyoruz. Günler, aylar, yıllar da biz anlamadan hoyratça geçip gidiyor. Her günkü görevler, her günkü yazılar; internetin, sanal dostlukların sarmaladığı her günü birbirine benzer bir düzen içinde yuvarlanıp gidiyoruz.

Ne şair Gülten Akın'ın dikkati çektiği gibi ince şeylerle uğraşmaya vakit buluyoruz; ne de Mukadder Gemici'nin geçen sayımızda dediği gibi gökyüzüne bakıyoruz.

Hâsılı kelimeler, günleri birbirine bağlayıp ömrümüzü tüketiyoruz. Geçtiğimiz haftalarda, yazdan kalma bir ekim günü Marmara Belediyeler Birliği'nin hazırlanmış olduğu Modern Türk Şiirinde Üç İstanbul Algısı başlıklı seminere katıldık.

Prof. Dr. Fatih Andı'nın sunduğu seminer bambaşka bir dünyanın kapılarını araladı bize. Ne zamandır duymadığımız bilgiler, hoş ayrıntılar, incelikler iki saat için gündelik telaşeden uzaklaştırdı bizi. Prof. Dr. Fatih Andı, bu seminerinde Yahya Kemal, Sezai Karakoç ve Cemal Süreyya'nın şiirlerinden yansıyan İstanbul'u anlattı bize. Üç şairin, üç farklı dünya görüşünün İstanbul'u da tanıttı.

Bizler, mutlu ve farklı bir gün geçirdik bu programın sayesinde. Sizlere de, böyle incelikli programlara katılmanızı şiddetle tavsiye ederiz. Çünkü gerçekten de pek çok şeye iyi geliyor!

Aslında şiirin ne olduğu, hayatın ne olduğuna verdiğimiz cevapla örtüşen bir sorudur. İlk insana bahşedilen ilk yetenek dildir ve ilk insanın dışa vurduğu ilk duygu Havva'yı görünce hissettiği güzellik duygusudur.

Başka Güzel Öneriler;

<http://www.kultursanat.org/>

<http://www.marmara.gov.tr/>

<http://www.tyb.org.tr/>

<http://www.ykykultur.com.tr/>

<http://www.turkedebiyati.com.tr/>

Program sonrasında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Fatih Andı incelik gösterip, sorularımızı cevaplandırdı.

Hocam, şiir nedir? Dert midir, şifa mıdır?

Bu ve benzeri sorular, insanoğlunun ilk şiir söyleyişinden bugüne gerek şairler, gerekse şiire muhatap olanlarca

cevaplanmaya çalışılan sorular arasında kendisine cevap arayadurmuştur. Poetikalar bu sorunun cevabını araştıran metinlerdir. Kimileri kapsamlı ve ciddi metinlerle, kimileri anlık göz kırplarla parıltılı cümlelerle bu ve benzeri sorulara cevap aramışlardır. Aslında şiirin ne olduğu, hayatın ne olduğuna verdiğimiz cevapla örtüşen bir sorudur. İlk insana bahşedilen ilk yetenek dildir ve ilk insanın dışa vurduğu ilk duygu Havva'yı görünce hissettiği güzellik duygusudur. İki birleşince şiirin zemini kendiliğinden oluşmuyor mu? O günden bugüne de Adem'in çocukları için şiir, bazen "insanlık hâlleri"nin bir tercümanı, bazen insanın bu dünyada var oluşunun bir "kıssahân"ı, bazen duygu ve fikirlerinin aktarıcısı, bazen saklayıcısı, bazen "Güzel" in ve güzelliğin saltanatı, bazen güzelin parıltısına saklanmış şeytanın mel'neti olagelmıştır. Ancak her hâlükârda şiir insan içindir, "Güzel"i bilen, güzel olan ve güzele hayatında yer açmayı bir üstünlük, bir erdem olarak gören insan için...

İstanbul Dersleri

**Modern Türk Şiirinde
Üç İstanbul Algısı**

**Konuşmacı
Prof. Dr. M. Fatih Andı**

**Yer
MBB Hızır Bey Çelebi Seminer Salonu**

**Tarih
17 Ekim 2012 / 14:00 - 16:00**

Marmara Belediyeler Birliği
Ragıp Gümüşpala Cad. No: 10, 34134 Eminönü/İstanbul
+90 (212) 514 10 00 - www.marmara.gov.tr
www.twitter.com/marmarabb www.facebook.com/marmarabb

Bu güzellik kimi zaman bir aşk feryadı, bir şefkat ninnisi, bir gurbet türküsü, bir isyan çılgılığı, kimi zaman acının suskunluğu, düşüncenin olgunluğu, duyguların coşkunuğu, hayallerin dalgınlığı olarak tezahür edebilir. Fakat dil ne olursa olsun, neyi anlatırsa anlatsın, "güzellik" kenarından göz kırptıkça insanın hayatında şiir hep var olacaktır. Öyleyse şiir insan için elzemdir. İnsanın şiirle kurduğu yakınlık bağı, insan oluşuyla ilgili olarak ördüğü olgunluk ağıdır.

Günümüz dünyasında, diziler, reklamlar, yeni zuhur etmiş sosyal bağlar arasında şiir kendine bir yer bulabilecek mi acaba?

İnsan elinden çıkma şeytanî ve yapay kalabalıkların insanî öz'ün, yani "fitrî" olanın ve bu fitratı taçlandıran bir öge olarak "hikemî" olanın üstünü örttüğü bir çağda yaşıyoruz. Hayatımız bu kalabalıkların kuru gürültüsü ile dopdolu. Eşya kalabalığı, duygu kalabalığı, ilgi kalabalığı, sevgi kalabalığı, bilgi kalabalığı...

Tüketim açlığı ve yapaylık bu kalabalığı çoğaltan iki tezgâh... Bu kalabalıklar, aslî olan yerine taklit olanla, özgün olan yerine seri üretilenle de pekiştiriliyor. Şiir için de bu böyle... Kalabalık şiir(im-si)lerle, o Yüce Elçi'nin "Şiir vardır ki hikmettir" diye övdüğü yalnız ve soylu şiiri birbirinden ayırıp, hayatımızın içinde ona bir yer açmak, bu çağın iğvâ edici kalabalığı içerisinde insanlık erdemlerinden bir erdem olsa gerek...

İstanbul ile şiirin ilişki durumu nedir, diye sorsak?

İstanbul bizim medeniyetimizin çağlar içinden süzüp getirdiği güzellikleri ve mükemmellikleri bünyesinde biriktiren en büyük fiziksel ve kültürel bütünlük, bir kristalizasyon... Bugün her ne kadar modernleşme uğruna, bir taklidin kör kıyıcılığıyla bu bütünlüğü bir çokparçalılık ucubesine döndürme yolunda ilerlese de, her şeye rağmen güzelliği baş döndürücü. Yani "şiirsel"... Bu özelliği dolayısıyla da, "güzellik terazisi" diyebileceğimiz şiir, en çok ona uğramış. Asırlardır bir medeniyetin çocukları dönüp dolaşıp ona şiir söylemiş. Onu kendi şahsî maceralarının yahut toplumsal serüvenlerinin ma'kesi yapmışlar. Sesten ve sözden bir İstanbul anıtı dikmişler. Bu milletin hayatında bir taştan topraktan, yoldan yolaktan oluşan İstanbul, bir de sestem sözden, duygu, hayal ve düşünceden oluşan bir ikinci İstanbul var. Hangisi daha güzel? O, güzelden ne anladığınıza, güzele nasıl yaklaştığınıza bağlı.

Bir İstanbullunun mutlaka ezberinde olması gereken şiirler nelerdir?

Ezberlemek yerine âşinası olmak, atmosferini solumak, belki tek kelime ile "anlamak" veya "duymak" desek daha doğru olur. Aklıma hemen Necip Fazıl Kısakürek'in Canım İstanbul'u, Yahya Kemal'in Bir Tepeden şiiri, Süleymaniye'de Bayram Sabahı şiiri, Sezaî Karakoç'un İstanbul'un Hazan Gazeli, Kızıksesli'ne Gazel yahut Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine şiirleri, Orhan Veli'nin İstanbul'u Dinliyorum şiiri, Ahmet Muhib Dıranas'ın Yağma'sı, Arif Ay'ın İstanbul Denilince Sorulur Yeryüzü şiiri geliyor. Elbette bunların sayısını epey çoğaltmak mümkündür.

Otogar'da Kurban

"Her zaman hep birlikte"

Bu proje, bize birlik ve beraberlikten, ekip ruhundan ne kadar önemli işlerin çıkabileceğini gösteren önemli bir kanıt oldu.

Ömer KÖKÇAM / Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Kurban; Ademoğlu yaratılışından itibaren bir vefa ve şükür nidası ile yapılmaya başlanmıştır. Şöyle ki; Adem (a.s.)'in oğulları arasında ilk Allah'a yakınlık ölçüsü bakımından bir imtihan olarak da kullanılmıştır. Ve ta o günden bugüne kurban ibadeti İslam'ın o yüce inancıyla beraber daha bir manevi havaya bürünmüş adeta insanın Rabbine yalvarış ve yakarış zaviyesine bir yenisini eklemiştir. Evet, kurban ibadeti bir yakınlaşma bir şükür bir vefa ibadetidir. İbrahim (a.s.)'in Allah'a aht etmesi ve daha sonra bu ahtını gerçekleştirmek için oğlunu kesmeyi bile göze alması bize sonsuzluk padişahı âlemlerin Rabbine aşkıta sonun olmadığını gösterir aynı zamanda biz burada İsmail (a.s.) ile itaat ve taat'ın her zaman Allah rızasına murtabit* olduğunu öğrenmiş oluyoruz.

Böylece İslam Ümmetinin en büyük ibadetlerinden biri haline gelen ve her yıl milyonlarca hacımızın Mekke'de kurbanlarını kesmeleri bu anlayışın devam ettiğinin en büyük kanıtıdır. Dünya ve İnsanlık İslam'ın getirdiği her emri bir itaat şuru anlayışıyla almış ve kabul etmiştir. Bir bakın etrafınıza ve dünyamıza İslam'ın bu güzide ibadeti sayesinde kaç fakirin evine et girmektedir ve yine bir bakın lütfen evinize birlik ve beraberliğin bu kadar perçinleştiği bir başka gün daha var mı?

Zenginin kurbanını kesmesi ve bütün tevasusu ile bunu kardeşleri ile paylaşması, alan elinde bunu büyük bir mutluluk ve şükürle alması tabii ki tüm dünya insanının dikkatini kesp etmektedir. Amerika'da sadece hayvan yiyeceklerine harcanan paranın Afrika da ki açlığı bitireceği söylenirken çok manidardır. İslam Ümmetinin yaptığı bu emsalsiz işler tabii ki dikkate şayandır.

"Her zaman hep birlikte" projesi (Otogarda) insanımızın güzel şehrimizden Anadolu'nun her tarafına dağılmaya, adeta birer haberci gibi İstanbul'dan ayrılmaya başladığı anlarda onlarla bayramlaştık ve Başkanımızın selamlarını iletip hasbihal ettik.

İnsanlık âlemi hâlâ yaşanılabilir seviyesindeyse bu birazda İslam'ın İnanç ve akideleri sayesinde oluyordur. Bu çerçevede Büyükşehir Belediyemizin birçok çalışması bulunmaktadır. Bunlar malumdur ancak bir tanesi var ki milletin adeta dikkat -i nazarını celp etmiş ve büyük bir teveccühle karşılık verilmiştir. Evet, düzenlemiş olduğumuz etkinlik olan "Her zaman hep birlikte" projesi (Otogarda) insanımızın güzel şehrimizden Anadolu'nun her tarafına dağılmaya, adeta birer haberci gibi İstanbul'dan ayrılmaya başladığı anlarda onlarla bayramlaştık ve Başkanımızın selamlarını iletip hasbihal ettik. Belediyemizle alakalı görüşlerini, memnuniyetlerini belirtecekleri kısa bir anket uygulaması yapıp, varsa şikâyetleri muhatap birimlere iletmek üzere kayıt altına aldık. Vatandaşlarımıza belediyemizin çalışmalarını içeren broşürlerden verip çikolata ikram ederek, Otogar esnafımıza beyaz masa saatlerimizi de takdim ettik. Çocuklarımıza küçük hediyeler

verip erken bayrama girmelerini sağlamak gibi aktiviteler de çalışmalarımızın arasındaydı. Bu bayramlaşma etkinliğimiz sahada yaptığımız en önemli çalışmalardan biri oldu. Bayramlaşırken soluduğumuz olumlu hava bize ayrıca bir güç ve konsantre kaynağı oldu. Bu proje, bize birlik ve beraberlikten, ekip ruhundan ne kadar önemli işlerin çıkabileceğini gösteren önemli bir kanıt oldu. Bu projede beraber çalıştığımız Müdürümüzden, Müdür yardımcımıza, şefimizden tüm çalışan arkadaşlarıma gerçekten teşekkürü bir borç biliyorum. Çünkü bazı şeyler yaşanır ve karşılığı aranmaz, hatta tek karşılığı yaşanmışlıktır. İşte bu da tam böyle bir şey... Eğer böyle bir çalışma olmasa sanırım kimse hafta sonunu, arefe gününü feda etmezdi. Evet, bayram gecesi belki 03.00 da ailemin yanına gitmek nasip oldu ama asla neden bu saatte geldim, neden bu işi yaptım gibi olumsuz bir düşünce asla içimden geçmedi. Çünkü ortam bana yaptığım işin karşılığını fazlasıyla vermişti. Tekrardan, ben bu güzel projede emeği geçen herkesi tebrik ediyor, şahsım adına şükranlarımı sunuyorum. Daha nice bayramlara nice gönül okşayan projelere diyorum.

*Murtabit; ilişkisi devam eden.

**Kesbetmek; kazanmak, elde etmek

Projenin Sayısal Verileri

Ziyaret Edilen Araç Sayısı	765
Uygulanan Anket Sayısı	1.517
Esnaf Ziyareti Sayısı	900
Dağıtılan Materyal Sayısı	128.400
Dağıtılan Duvar Saati Sayısı	420
Dağıtılan Promosyon Malzemesi Sayısı	6.120
Otogar'da Ulaşılan Kişi Sayısı	178.250

Gelirler Müdürlüğü "mükemmellikte" dört yıldızlı

Istanbul Büyükşehir Belediyesi Gelirler Müdürlüğü "Mükemmellikte Dört Yıldız Kalite Belgesi" almaya hak kazandı. Her yıl ülkemizde kalite bilincinin artırılması ve toplam kalite felsefesinin yaygınlaştırılması amacıyla "EFQM Mükemmellik Modeli"ni uygulayan kurum ve kuruluşları değerlendirerek onlara belge veya ödül veren KalDer (Türkiye Kalite Derneği)'in ödüllerinden biri bu yıl Belediyemizin Gelirler Müdürlüğü'ne verildi. 1998 yılında 'Ulusal Kalite Hareketi'ni Türkiye'de başlatan KalDer'in bu yıl 21.si yapılan Ulusal Kalite Ödülleri töreni, 21 Kasım 2012 tarihinde düzenlendi. KalDer ve Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği'nin (TÜSİAD) ev sahipliğinde Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda gerçekleştirilen 21. Kalite Kongresi sonrasında düzenlenen, 2012 yılı Ulusal Kalite Ödül Töreninde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gelirler Müdürlüğü "Mükemmellikte Dört Yıldız Kalite Belgesi"ni aldı. Gelirler Müdürlüğü, 2009 yılından bu yana Avrupa Kalite Vakfı tarafından oluşturulan

EFQM Mükemmellik Modeli'ni bir yönetim aracı olarak kullanıyor. Türkiye Kalite Derneği (KALDER) her yıl bu modeli uygulayan kuruluşları değerlendirerek kuruluşlara durumlarına göre belge veya ödül veriyor. Daha önceki yıllarda, İGDAŞ ve İDO bu aşamalardan geçerek Ulusal Kalite Büyük Ödülünü almaya hak kazanmıştı.

Hoşgeldin sonbahar

Yaz bitti... Kavurucu sıcaklara, denizin mavisine, yaz aşklarına veda etme zamanı... Göçmen kuşlar çoktan uçup gittiler sıcak diyarlara... Doğa kendi kabuğuna çekiliyor yavaş yavaş. Şimdi onu makyajsız görme zamanı...

Andaç Erdem ÇAKIR / Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü

G

üneşin ışıkları gözlerimizi kamaştırmıyor artık. Siyah şemsiye ve annemizin ördüğü atkı gardırobumuzdaki tahtlarına kuruldu- lar bile. İnce belli bardaktaki tavşankanı çayımız ve fırındaki kestaneler her daim bizimle artık. Kimilerine göre yağmur, çamur, kimilerine göre kasvetli gri günlerin mevsimi olsa da kendine has güzellikler de sunuyor sonbahar. Ağaçların yeşilden sarıya, turuncuya ve kırmızıya döndüğü bir renk cümbüşü seriyor gözlerimizin önüne. Sarı ile kahverenginin en güzel kontrast oluşturduğu zaman diliminde yola çıkma ve keşfetmek zamanı... Sonbaharın iyice kendini hissettirdiği ve İstanbul'un sarıya boyalı güzelliğinin sergilendiği bu zamanda şehrin hemen içinde saklı bir cennet olan Atatürk Arboretumu'nu sizler için ziyaret ettik; gideceklere kılavuz olduk, gidenlerin anılarını tazeledik. İstanbul'da yaşayıp da çoğu insanın farkına varamadığı, Belgrad Ormanlarının yanı başındaki geçmişi 1950'lere dayanan canlı bitki ve ağaç müzesidir "Atatürk Arboretumu." İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nin bilimsel inceleme ve gözlem alanı olan Arboretum, yaklaşık 300hektar büyüklüğünde olup, dikkatle incelenmeyi bekleyen yaklaşık 2000 bitki ve ağaca ev sahipliği

yapmaktadır. Botanik bahçesinde girdiğiniz andan itibaren şehrin karmaşasını ve yorgunluğunu geride bırakıp bu sihirli yerin tadını çıkarmaya başlıyorsunuz. Alanın ilk girişinde sizi 2 gölet ve bunların arasından ormanın derinliklerine doğru patikalar karşılamakta. Kurak havalarda Arboretumun sulanmasında da faydalanılan bu göletlerde küçük küçük çeşitli balıklar, ördekler, kazlar ve su kaplumbağaları yaşamakta. Gelirken yanınızda ufak ekmek parçaları getirmenizi tavsiye ederiz. Balıkların ekmekleri kapmak için suyun üzerine zıpladıklarına ve ördeklerle kazların amansız ekmek kavgalarına şahit olabilirsiniz. Dahası bu bitki ve ağaç müzesinde göletler arasında veya ormanın derinliklerine doğru çeşitli patikalar üzerinde de trekkingler yapabilirsiniz. Arboretumun bir müze olmasından, bölgenin bilim ve gözlem alanı olarak kullanılmasından dolayı alanda piknik yapılmasına izin verilmediğini önemle hatırlatırız. Bu nedenle üye olmayan halkın hafta sonları girişlerine izin verilmediği gibi alana girişlerde pikniğin yasak olduğu bilgisi size hatırlatılmaktadır. Gerek trekking yapanlar gerekse bölgede zaman geçirmek isteyenler için tavsiyemiz yanlarında getirecekleri küçük çantalarına sandviç koyulmasıdır. Çünkü içeride herhangi bir yiyecek ve içecek

satışı olmadığı için zor durumda kalınabilir Arboretum sadece keyifli zaman geçirmek veya bölgeye gelen grupların bilgi alabileceği bir bilim merkezi olarak değil, sanatsal faaliyetler için de bir plato görevi görmektedir. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinin titiz önlemleri eşliğinde çekilen “Kahpe Bizans, Keloğlan Kara Prense Karşı” gibi birçok sinema filmi, reklam filmleri ve klipler burada çekilmiştir. Uzun lafın kısası sayfalar dolu yazıda yazılsa bu efsunlu yeri kelimelerle anlatmak yetersiz kalacak. İstanbul bugünlerde hâkim olan yeşil-sarı-kahverengi tonları kaybolmadan bu güzelliğe kendi gözleriyle şahit olmak isteyenler taksınlar en sevdiklerini kollarına ve doğruca çevirsinler rotalarını bu renkli dünyaya.

Ulaşım:

Atatürk Arboretumu'na ister özel aracınızla ister toplu taşıma ile ulaşabilirsiniz. Özel araçlarıyla gelmek isteyenler, Büyükdere Caddesi'nden Sarıyer yönüne doğru giderken Bahçeköy tabelalarını izlemeniz yeterli oluyor. Bahçeköy merkeze gelmeden İstanbul Üniversitesi'nin

Spor Alanının karşısındaki piknik alanları ve bentlere giden Kemerburgaz yoluna saptığınızda 300m sonra solda kalacaktır. Ayrıca toplu taşıma ile gelmeyi düşünenler için de tarif etmekte fayda olacaktır. İETT'nin Sarıyer, Taksim veya Levent'ten Bahçeköy'e giden otobüsleri ile merkeze gelmeden Kemerburgaz ve bentler sapağında inip 300m yürüyerek Arboretumu varabilirsiniz.

Giriş:

Arboretuma girişler hafta içi ve hafta sonu şeklinde ayrılmaktadır. Hafta sonu Arboretuma sadece üyeler giriş yapabilirken, hafta içi cüzi bir ücret karşılığında herkes giriş yapabilir. Yıllık olarak verilen üyelik kartları için Orman Fakültesine başvuruda bulunmanız gerekmektedir. Hafta sonu sınırsız olarak size açılacak bu hizmetin bedeli 350 TL'dir. Hafta içi bana yeter diyenler içinse öğrenci 1 TL, yetişkin 2 TL'dir. Atatürk Arboretumu; Orman Fakültesi karşısı, Kemerburgaz asfaltı üzeri, Bahçeköy, İSTANBUL Randevu Tel; 0212 226 19 29

İstanbul Yeditepe Engelliler Spor Klübü ile tanışalım

Yıl 2009, her şeye rağmen hayatın yaşamaya değer olduğunu kabul eden birkaç engelli arkadaş bir araya geliyor ve İstanbul'a Yeditepe'den bakarcasına haykırıyorlar:

Ayhan ARSLAN / Emlak Müdürlüğü

Başarıya giden yolda engel tanımıyoruz... Tanımadılar ve kurdukları İstanbul Yeditepe Ampute Futbol takımıyla birinci ligde esip gürediler. Taa ki son düdüğ çalana kadar. Çalan son düdüğle birlikte müthiş sevinç naraları kaplamıştı Zeytinburnu Hasan Doğan Spor Kompleksi'ni. Nasıl kaplamasın? Koskoca bir yıl, koskoca bir başarı ve o başarının sonunda kazanılan Şampiyonluk Kupası bir yıl boyunca mücadele ettikleri stadyumda elden ele geziyordu. Bu bir başarı öyküsünün canlı hikâyesiydi. Hayata dar açıdan değil, geniş açıdan bakmanın haklı gururuydu. Çünkü onlar, başarıya giden yolda engel tanımıyorlardı. Başarı insanoğlunun peşini bırakmıyor derler, başarı başarıyı kovalar derler ya! İşte bu başarı şimdi Türkiye Ampute Futbolu Süper Ligi'nde İstanbul Yeditepe ile birlikte bir ırmak misali akacak. Takım yönetimi ve oyuncuları bu akıntıyı kimse durduramayacak diyorlar ve ekliyorlar, "Biz başarıya aç, kazanmaya kilitlemiş bir takımız. Biz girdiğimiz bu yolda rakiplerimizden korkmuyoruz ama rakiplerimizi korkutmaya devam ediyoruz. Bekle bizi Süper Lig dedik ve

geldik. Şimdi sıra sende Süper Lig ve bekle bizi Avrupa diyerek hedef çerçevemizi genişletiyoruz." Böyle diyor İstanbul Yeditepe Engelliler Spor Kulübü, yöneticisi, malzemecisi, oyuncusu ve taraftarı ile... Bu sene Ampute Süper Ligi çok renkli olduğu kadar mücadele hırsıyla dolu takımlarımızın enfes kapışmalarına sahne olacağı benziyor. Ne demiştik... Yeditepe ampute futbol sporcuları olarak diyoruz ki! Başarıya giden yolda engel tanımayın...

Ampute Futbol nedir?

Ampute futbol, ekstremiteden (Kol, bacak) birinin kesik veya kullanılamaz durumda olan insanların kanadyen (koltuk değneği) yardımıyla oynadıkları bir engelli spordur. Türkiye'de 2003 Mayıs ayında, Uluslararası Ampute Futbol Federasyonu (IAFF) kurallarına uygun olarak Karagücü Ampute Futbol Takımı çalışmalarına başlamıştır.

Sınıflandırma:

Bu bölümdeki oyuncular gerek üstten gerekse alttan tek bacağı olmayan sadece kanadyenlerle (değnek) oynayan protezsiz oyuncular. Kaleciler ise tek kolludur.

Kuralların uygulanması:

- Her bir takım; 1 kaleci, 6 oyuncudan oluşur.
- Karşılaşmalar; 25'er dakikalık 2 devreden ve 10 dakikalık devre arasından oluşur.
- Bir devrede her takımın iki mola hakkı vardır.
- Çıkan oyuncu tekrar girebilir; sınırsız oyuncu değişikliği yapılabilir. Kalecinin ceza alanı dışına çıkmasına izin yoktur.
- Atış ve gol mesafeleri farklıdır. (Genelde 60 ile 40metre arasındadır.) Yatarak top almak, kanadyenle topa temas yasaktır.
- Taç atışı ayakla yapılır.
- Ofsayt kuralı yoktur.
- Oyuncular diğer bir oyuncuya değnekleriyle topu atamaz.
- Karşı taraftaki oyuncunun serbest vuruş alması gibi ihlallerde faul cezası verilir.
- Oyuncuların kesik uzuvlarıyla topa teması yasaktır.
- Kaleciler kesik uzuvlarıyla topu kurtaramaz; bu kural ihlal edildiğinde penaltı verilir.

NOT: İstanbul'daki maçlarımız Zeytinburnu Hasan Doğan Futbol tesislerinde; idmanlarımız Cerrahpaşa Hastanesi ve Hasan Doğan Futbol Sahalarında yapılmaktadır.

Uzun hikâye

“Hani hep “nerelisin diye” sorarlar ya ben sevda köylüyüm. Orası neresi dersiniz anlatması uzun hikâye... Bir film kadar uzun, birkaç hayat kadar kısa”

Öznur ŞAN / Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Hikâyemiz Bulgaristan göçmeni bir aile'nin çocuğu olan Ali'nin Eyüp'te yazlık sinema işletmecisinin kızı Münire'yi kaçırmaya başlıyor. Ali hayattaki olumsuzluklardan etkilenmeyen gittiği her yeri gül bahçesine çevirmek isteyen becerikli ve sevecen biridir. Aynı zamanda bazıları için son derece kötü bir haslete sahiptir, o da asla haksızlığa gelememektedir. Eşitlik ve adalet duygusu üzerine inşa ettiği hayatını yoluna sokmak için her türlü zorluğa göğüs gerecek, kaderin bu garip cilvesine isyan etmeden o şehirden bu şehre hayatını yeniden inşa etmeye çalışacaktır. Ve belki de bu yüzden en çok beni ağlatmıştır. Belki de bu yüzden etkisinden uzun süre çıkamamışım. Kara trenin dumanını savura savura gittiği bir Anadolu kasabası istasyonunda, bir vagona yepyeni bir hayat inşa ediliyor olması bazıları için garip olabilir ama Ali, Münire ve biricik oğulları Mustafa için hiçte öyle değildir. Hani derler ya “iki gönül bir olunca samanlık seyrana olurmuş” misali bu âşik yürekler metruk tren vagonunu seyrana çevirmeyi başarır. Üstelik bir müjdeli haber vardır: Bulgaryalı Ali, ikinci kez baba olacaktır. Ali bir ilköğretim okulunda kâtip olarak göreve başlamıştır. Okulun müdürü “işgüzarlıklardan” hoşlanmayan katı devlet kurallarını kendine göre yorumlayan ahlaksız bir adamdır. Ali, müdürün bu huyunu bile bile bir teklifte bulunur. Okulun bahçesini bayındır hale getirmek! Milli eğitim müfettişlerinden takdir görürsünüz, sözüne katan müdürün bir şartı vardır o da bu çaba mesai saatlerinin dışında gerçekleşecektir. Zamanla bahçe Ali'nin hayal ettiği gibi olmuştur. Boy boy salatalıklar, kocaman kocaman domatesler herkesin iştahını kabartır olmuştur. Bir gün Ali'nin canını sıkan bir hadise gerçekleşir. Müdür okulun bahçesinde kasabanın ileri gelenlerine ziyafet vermektedir. Dikkat çekici olan ise başlangıçta bahçeye karşı çıkan müdürün envai çeşit bahçe ürünlerini iştahla midesine indirmesidir. Bu duruma dertli dertli söylenen müstahdemın sözlerini duyan Ali, dayanamaz ve müdüre bahçedeki ürünlerin herkes ile eşit paylaşılması gerektiğini söyler. Müdür bu haklı eleştirisi karşısında mahcup olacağına aksine küplere biner Ali'yi huzurundan kovar. Eşit kelimesi onun nazarında bir sosyalistin ağzına alabileceği bir kelimedir. Yazık ki bu adamın din ile de bir alakası yoktur. Ali'nin içinde bitmek tükenmek bilmeyen adalet duygusu tekrar harekete geçer. Bir gece yarısı operasyonu ile bahçedeki tüm ürünleri toplayıp ihtiyaç sahiplerine dağıtır. Gecenin karanlığında tüm bunlar olurken Münire doğum sancıları ile uğraşmaktadır. Gece boyunca adalet yerini bulsun diye çabalayan Ali eve döndüğünde eşini kanlar içinde bulur. Münire çok kan kaybetmiştir. Bütün çabalara rağmen Münire kurtarılamaz ve hayata gözlerini yumar. Artık Ali eşsiz, Mustafa annesiz kalmıştır. Münire'siz işiye anlamsızlaşan kasabada artık duramaz, başka bir şehre yol görünür... Okulun bahçesindeki domates ve salatalıklar eşit paylara bölünmüş filelere konmuş ve bütün öğrencilerin kapısına asılmıştır. Ancak bu Ali'ye çok pahalıya mal olmuştur. Acısını içine atıp yepyeni limanlara yelken açan Ali başka bir kasabada daha hayat kurmayı başarır ve mahalle kahvesinin kenarında arzuhalcilik yapmaya başlar. İyi niyetli yardım sever kişiliği sayesinde kasabalılarca sevilir. Sevilir sevilmesine de ceberut devlet anlayışının yansıması zabta ağası iki metrelik dükkânı çok görür Aliye. “Kanunvar,

nizam var” sözleri aksi seda bulmaz zalimlerde. Emeği ile çalışıp çabalayan bu yorgun savaşçıyı işkenceler ile vazgeçirmeye çalışırlar. Direncini bir tek söz kırar: “Oğlum Mustafa'ya zarar veriniz.” Bu sözü duyan Ali apar topar toplanarak kasabayı terk eder. Günler günleri kovalamış iki yorgun yüreğin aradıkları sakin liman bulunmuş gibidir. Mustafa büyümüş iki yıl üst üste üniversite sınavına girmesine rağmen kazanamamış, babasının yeni projesi olan kitap dükkanının ortağı olmuştur. Açılışa ilgi iyi olmasına rağmen günler geçtikçe işler hiçte iyi gitmiyordur. Ali'nin imdadına mahalli gazetede yazartlık teklifi yetişir. Büyük keyifle yazmaya başlayan Ali'nin hayatına yepyeni bir heyecan katılırken Mustafa'nın yüreği boş durmuyordu. Eee sonra ne oldu, diyenlere: “Uzun hikâye be arkadaş” diyorum. Bir Mustafa Kutlu hikâyesi ancak bu kadar güzel anlatırdı diyorum. Sinemaya yıllarca emek vermiş Osman Sınav'da ayrıca kutlamaya lazım. Aksiyon filmlerinin sinema salonlarını istila ettiği bir dönemde böylesine duygu yoğunluğu olan samimi ve sıcak bir hikâyeyi çekmeye cesaret etmesi takdire şayandır.

Son Not: Kenan İmirzaloğlu bu filmde muhteşem bir oyunculuk sergilemiş. Her geçen gün kariyerini bir çıta daha yükselten ünlü oyuncu için artık şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: “O, dünya çapında çok iyi bir oyuncu”

Uzun Hikâye

Eser: Mustafa Kutlu

Yönetmen: Osman Sınav

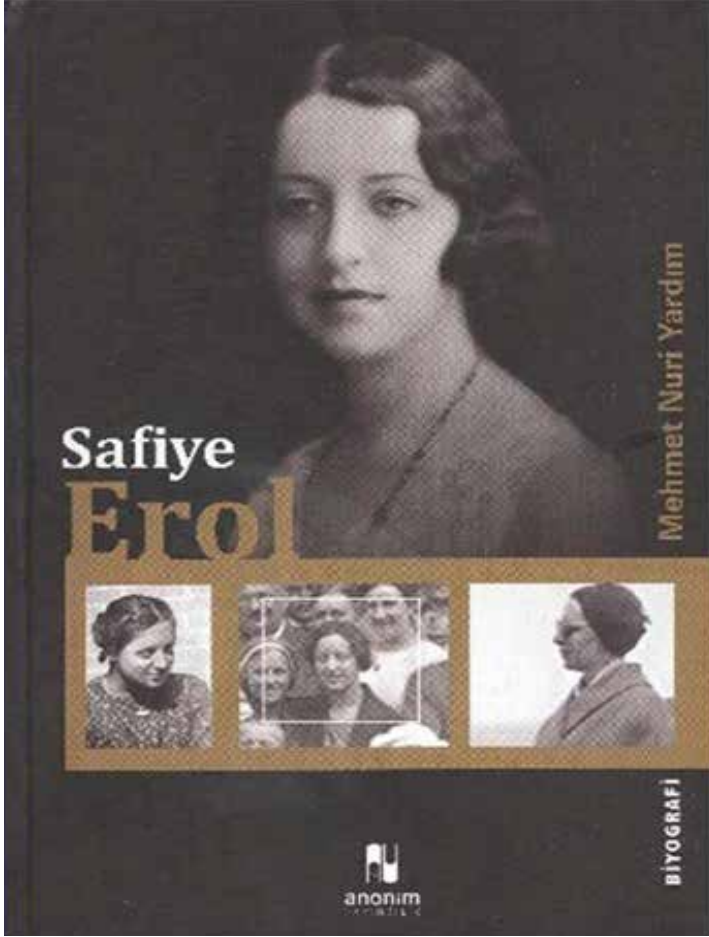
Oyuncular: Kenan İmirzaloğlu, Tuğçe Kazaz, Ushan Çakır

Daha fazla bilgi için; www.uzunhikaye.com

Safiye Erol, Aşk ve İstanbul

Safiye Erol, Türk Edebiyatı'nın sonradan keşfedilen yıldızı... Eserlerinde 'aşk'ı duru ve etkileyici bir biçimde anlatan kahraman...

Zehra Betül BALÇIK / Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Evet, Safiye Erol benim kahramanım! Çünkü özellikle "Çiğerdelen" romanında anlattığı hikâye, beni derinden sarstı ve aşk üzerine bütün algılarımı değiştirdi. Romanda bahsedilen 'orta dünya insanlarını' gerçek hayatta keşfetmek istedim. Gözlerim ferasetle hep onları arar oldu.

2 Ocak 1902'de Edirne Uzunköprü'de doğan Safiye Erol, ailesi 1906'da İstanbul'a taşınır ve Üsküdar Selimiye'ye yerleşirler. İlk mektepten sonra Fransız Mürebbiyeler Okuluna devam eder. Daha sonra Beyoğlu Alman Lisesi'ne geçer. 1917 yılının Aralık ayında Türk-Alman Derneği vasıtasıyla Almanya'ya giderek üniversite eğitimini 'felsefe' üzerine yapar. Nihayet, "Arapçada Bitki Adları" isimli teziyle doktora ünvanına hak kazanır.

Safiye Erol'u büyük hayran kitlelerine ulaştıran özelliği 'aşk'ı yani insanın yaşayacağı en büyük macerayı büyük bir rikkat ve keskin ifadelerle anlatmasıdır. Eserlerini okudukça hayranlığınız artar ve cüretli bir maceranın içinde bulursunuz kendinizi.

Safiye Erol şöyle anlatır aşkı;

"...Aşk işte o, söz ile saz ile öğretilmez. O, yaşaya yaşaya, canını adaya adaya öğrenmen gereken ve varlığının bütününü esirgmeden içine atacağı ateştir. ...Aşk, doğum

ve ölüm gibi bir âlemden diğer âleme geçiş, mahiyeti bilinmez bir metamorfozdur..."

Safiye Erol, eserlerinde İstanbul'u da anlatır. İstanbul, onun romanlarında hatıralarıyla, tüm renkleri ve parlak istikbaliyle yaşayan bir şehirdir. Yazar, aynı zamanda İstanbul'un değişimi ve imarı için de çalışmıştır. 1943 yılında İstanbul Belediyesi Meclis üyeliği yapmıştır ve Üsküdar İmar ve Kültür Derneği'nin aktif bir üyesidir.

"Kadıköy'nün Romani" isimli kitabında Kadıköy'ün Şifa, Moda, Fenerbahçe, Haydarpaşa semtleri tasvir edilir. Semtlerdeki gündelik yaşam, eğlence hayatı ve semtlerin geçirdiği değişimler betimlenir. Bu roman, Safiye Erol'un ilk kitabıdır ve ünlü akademisyen Murat Belge, "Safiye Erol'un mistik bir yanı olduğu, daha ilk romanında belli oluyordu" der.

Yazar, daha sonra "Ülker Fırtınası" isimli kitabını kaleme alır. Fırtınalı bir aşkın anlatıldığı bu kitapta; devamlı surette çatışan, ancak bir o kadar da âşık iki insanın birbirlerinden geçerek gerçek saadet ve huzuru bulmaları okuyucuya tesir eden bir üslupla anlatılır.

Ve nihayet üçüncü ve en meşhur romanı Çiğerdelen; Yazarımıza bir ropörtajında en sevdiği eseri sorulur ve kendisi "Çiğerdelen" yanıtını verir. Nedeni sorulduğunda ise; "Deldi, deldi de ondan. Bunu yazarken oniki kilo kaybet-

tim. İki defa bayıldım ve bitirince hasta yattım” der.
 “Safiye Erol, *Ciğerdelen*’de iç içe geçmiş iki zamanı ince bağlarla birleştirir. İki zamanı keşiştiren aynı sembollerini yüzyılların şartlarına göre farklı şekillerde kullanır. Romana ismini veren *Ciğerdelen*; insan benliğini en fazla sarsan duyguyu ifade eder. İç içe geçmiş iki olayda da aşk, ciğeri delen bir tesir gücüne sahiptir.” (1)
 Nihal Atsız’a göre Safiye Erol’un *Ciğerdelen* romanı; dehanın yanından sıyrılıp geçen çok kuvvetli bir eserdir.
 Ünlü mütefekkir, yazar Samiha Ayverdi’ye göre Safiye Erol; “Dünyadan, dünya dışına yol arayan yazardır.”
 Safiye Erol, 7 Ekim 1964 tarihinde İstanbul’da vefat eder. Mütevazı bir şekilde yaşayarak, hayatı boyunca şöhretten uzak duran yazarın, yaşamı gibi ölümü de sessiz olmuştur.

Ölümünün ardından pek çok yazı yazılır. Yazar dostları, eserleri ışığında Safiye Erol’a övgü dolu yazılar kaleme alırlar. Tüm bu yazdıklarım ve ünlü şahsiyetlerin anlattıkları ışığında size de Safiye Erol’un eserlerinde yolculuğa çıkarak, okumanın hazzına varmanızı tavsiye ederim.

Safiye Erol’un diğer eserleri;

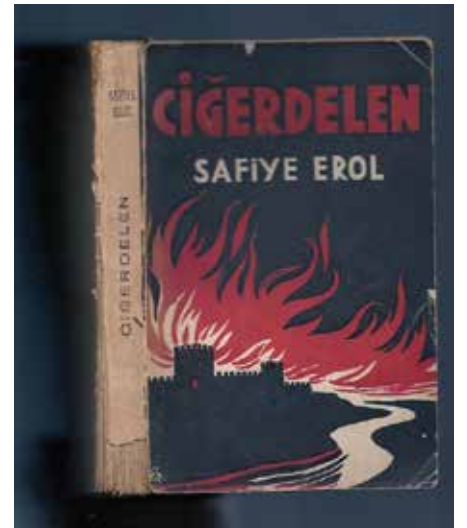
Dineyri Papazı, Leylak Mevsimi, Çölde Biten Rahmet Ağacı, Makaleler, Çevirileri

Kaynakça:

Mehmet Nuri Yardım, Safiye Erol, Anonim Yayıncılık

Dipnot:

(1) Sema Uğurcan, Safiye Erol’un Romanları, Kubbealtı Akademi Mecmuası, Ekim 2001

34. Sayımızın soruları şöyledir:

- 1- 39.045 metreden gerçekleştirdiği ses duvarını deldiği atlayışın ardından ilk röportajında: "Bana kalırsa Mars'a gitmek hiçbir anlam ifade etmiyor. Çünkü bir Dünya hakkında çok şey biliyoruz ancak oldukça hassas olan gezegenimize çok kötü davranıyoruz" diyerek insanları ikinci kez şaşırtan Avusturyalı hava dalışçısının adı nedir?
- 2- Geçtiğimiz ayki sayıda dergimize eklediğimiz iki yeni bölümün konu başlıkları nelerdir?
- 3- Ülkemizde yetişen, mucize bitki olarak adlandırılan ve Kasım ayında hasadı yapılan bitkinin adı nedir?
- 4- 1 Kasım'da kuruluşunun 100. Yılı'nı kutlayarak bir asrı deviren spor kulübümüzün adı nedir?

33. sayımızda yer alan Düşün Cevap Sorularının doğru cevapları şöyledir:

- 1- Metin Erksan
- 2- Sezgül Karcioğlu ve Merve Aşkın
- 3- 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları'nda Yaşar Erkan
- 4- Antarktika'daki % 40 tuz oranıyla Don Juan Gölü'dür.

33. sayımızdaki Düşün Cevap Ver'e katılarak 4 soruya da doğru cevap verebilen olmadığından, 3 soruyu doğru yanıtlayanlar arasında, yaptığımız çekiliş sonucu hediye kazananlar:

Ufuk KARADAĞ

İnsan Kaynakları Müdürlüğü

Cevaplarınızı bailesi@ibb.gov.tr adresine e-posta olarak gönderebilirsiniz.

Not: Geçen sayımızda 'Düşün, Cevap Ver'e katılanlar, hediyelerini Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nden temin edebilirler.

VEFAT

Mezarlıklar Müdürlüğü'nden
Kenan Davulcu vefat etmiştir.

Büyükşehir Ailesi olarak, çalışanlarımıza
Allah'tan rahmet aile ve çalışma arkadaşlarına da
sabırlar dileriz.

Ayşe Sedef SIVACI
Üst Yapı Projeler Müdürlüğü

Ülkü ALPHAN
Zabıta Daire Başkanlığı

Sezai AYDIN
Şehir Tiyatroları Müd.

Cevat YILMAM
Çevre ve Koruma Müd.

Ali YILMAZ
Kütüphane ve Müzeler Müd.

Mehmet ACARCA
Hal Müd.

Tacettin AYDIN
Anadolu Yakası Yol Bakım ve Onarım Müd.

Ufuk ERDİNÇ
Avrupa Yakası Yol Bakım ve Onarım Müd.

Yaşar ALTUNIŞIK
Zabıta Daire Başkanlığı

Fatma PAMUKÇU
Şehir Tiyatroları Müd.

Şemsettin ALTUNDERE
Teftiş Kurulu Başkanlığı

İbrahim BELKIZ
Şehir Tiyatroları Müd.

Ali Rıza KARACA
Mezarlıklar Müd.

Zakir AKGÜN
İtfaiye Daire Başkanlığı

Memet GÜNDÜZ
İtfaiye Daire Başk.

Ahmet YILMAZ
İtfaiye Daire Başk.

Emekli olmuşlardır.

Büyükşehir Ailesi olarak, emeklilerimize bundan sonraki
hayatlarında sağlıklı ve huzur dolu günler dileriz.

HİZMET KOLAY ULAŞILABİLİRSE DEĞERLİDİR İBB İLETİŞİM NOKTALARI

iletişim
noktası

13
Noktada

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ